

# UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPI LAP

## Gerőtől Kádárig

Gerő Ernő, a magyar vezető kommunisták sztálinista gárdájának utolsó pillére csak alig 24 órával élte túl Sztálin budapesti szobrának ledöntését. A fellázadt tömegek számára Nagy Imre miniszterelnöki kinevezése „tülkés volt, tülkésön”. A népidemokráciákban a tulajdonképpeni hatalom a kommunista párt főtákarának kezében van. A zsidó Gerő Ernő Rákosi Mátyással együtt élesen és kihívóan szimbolizálta a főtákarai székben a magyarországi kommunizmusnak azt a korszakát, amelynek felszámolásáért a magyar egyetemi ifjúság és nyílván a munkásság egy része is kész volt vérért ontani.

Talán, ha Nagy Imre kinevezésével egyidejűleg monsztráltak volna Gerőt, gyorsabban és könnyebben véget lehetett volna vetni a lázadásnak. De a sztálinisták, nyilván orosz bátorításra, a végsőkig próbálták védeni pozícióikat és csak fogcsikorgatva, lépésről-lépésre, a feltoronyuló események fokozódó nyomása alatt engedtek.

Kádár János, az új főtákar, első, a tömeg megnyugtatóására szánt beszédében az orosz csapatok Magyarországról való kivonulását helyezte kilátásba és új tárgyalásokat Moszkvával „az egyenlőség alapján”. Ezzel nyugtatta meg Gomulka a lengyel tömegeket; ez az amit Tito követ és a többi csatlósállamok számára is követel.

A budapesti lázadás eképpen nem bizonyult hiba-valónak.

Kádár János azonban lelke mélyéről beszélt, amikor nemzeti egységre, a rend helyreállítására hívta fel a tömegeket, „ha el akarják kerülni, hogy az ország ismét kapitalista uralom alá jusson.”

Mert ez az, amit a népidemokráciák „liberális” vezetői sem akarnak. Sem Nagy, sem Gomulka.

és Tito marsall sem.

מורה חדש (אוי קלט)  
עיתון יומי בלתי מסלמתי בשפה העברית  
העורך: ד"ר א. מורמן האחרון: ד"ר יעקב  
המליל: מורה חדש בע"מ ת"א רחוב הנביאים 11

שנה ל"ט.  
KXXIX. évfolyam  
Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNO.  
A szerkesztőség és kiadásért felelős:  
SCHÖN DEZSO. — Kiadó: Mizraoh  
Chadar Ltd., Tel-Aviv, Rechov Banegev  
(volt. Schlesinger) 11. sz. Telefon: 67677.

Még mindig ellenállnak a felkelők Budapesten

# Gerő Ernő megbukott - utódja Kádár János

Az új főtákar az orosz csapatok kivonulását igéri

## Sepilov beismeri a „magyar bürokrácia hibáit”

Budapest. (Reuter és AFP). — A fegyveres lázadás elfojtására irányuló rendkívüli erőszaki intézkedések között a magyar kommunista párt újabb döntő fontosságú engedelményeket igyekezett lecsillapítani az elégedetlen tömegeket és elhárította Gerő Ernő párttitkár, akinek helyébe Kádár Jánost nevezte ki.

A budapesti rádió reggel 5 óra 15 percek között a kommunista párt és Budapest tanácsának nyilatkozatát, amely szerint az „ellenforradalmárok” ellenállása majdnem teljesen megszünt és közvetlen utána Bata István hadügyminiszter napiparancsát olvasták fel, amelyben utasítja a magyar katonákat és a lázadás elfojtásában résztvevő szovjetszereplőket, csőtörtők délig vessenek véget a lázadásnak. A hadügyminisztérium nem sokkal rá felhívással fordult azokhoz a katonákhoz, akik valamelyik oknál fogva elszakadtak egységeiktől, hogy térjenek zsonnal vissza állomáshelyükre. Délelőtt 11 órakor a rádió azt közölte, hogy „felelőtlen elemek és egyes csoportok igyekeznek még zavart kelteni és folytatják a lövöldözéseket. A rendőrség erőlyes intézkedéseket tesz a zavarosok megszüntetésére.”

Az állandó figyelmeztetések és csillapító nyilatkozatok közvetítése közepette bombaként hatott a kommunista párt hivatalos közleménye, amely szerint Gerő Ernő párttitkár elmozdították tisztségéből és helyébe Kádár János volt belügyminisztert neveztek ki.

A rádió felszólította a lakosságot, hogy az örömteljes esemény megünneplésére tüzzék ki a nemzeti zászlót.

Kádár János közvetlenül megválasztása után rádiószózatot intézett a magyar néphez, amelyben felszólított mindenkit, hogy „segítsen az állam rendjének helyreállításában”. Mihelyt az élet normális medrébe tér vissza, megkezdődnek a tárgyalások a Szovjetunióval, hogy az „egyenlőség alapján igazságos megoldást találjanak az összes problémákra.”

Mindössze öt percig tartó beszéde elején Kádár bejelentette, hogy a legsúlyosabb körülmények között vállalta új feladatát és ezért csak röviden akar szólni a néphez. „A csendes tüntetés, amelyet kedden fiatal emberek rendeztek, államellenes tüntetésnek vált, — mondotta. — Munkások, parasztok és értelmiségiek, ha nem akarjátok, hogy a kapitalista rendszer visszaterjen, segítenetek kell a rend helyreállításában.

A Szovjettel való tárgyalások során kérni fogjuk a szovjet csapatok eltávolítását Magyarországról területéről.

A jelenlegi harcok szintjéről fokozatosan kivonjuk az orosz csapatokat.

Nagy anyagi károk érnek bennünket.

Nemzeti egységre van szükség.

Minden javaslatot figyelemmel fogunk meghallgatni.

az összes fájó problémákat nyilvánosan fogjuk megtárgyalni

a demokratizálást késedelem nélkül végrehajtjuk.”

A Szovjetuniórtól szövege Kádár kijelentette, hogy az egyenlőség alapján álló barátságos együttműködésre van szükség és a Magyarországon fennálló vitás problémákat meg fogják tárgyalni.

Hasonló tartalmú beszédet intézett a rádión keresztül

lítása után összeült majd a parlament és a kormányt széles alapon újraszervezzük. (Folyt. a 12. oldalon)



NAGY IMRE az új miniszterelnök

tül Nagy Imre miniszterelnök is. „Az utóbbi időben rendkívüli korszakot ment keresztül az ország — mondotta. — Akik fellázadtak, ártatlan vért ontottak

s a polgári lakosság nagy elkeseredésében támogatja őket.”

A miniszterelnök bejelentette, hogy azok, akik csak most tettek le a fegyvert, nem fognak súlyos büntetésben részesülni, holott a fegyverleteltel felhívás időpontja már elmúlt.

„Mihelyt a rend helyreáll, össze fog útni a párt vezetése és reformtervet dolgoz ki, amely felüli majd nemzeti életünk fontos problémáit.

A normális élet helyreállítására

## Aba Even élesen visszautasította a B. T.-ben az angol és orosz vádakat

Az UNO-felügyelők módszereinek revízióját kéri Izrael

New York. (STA). A Biztonsági Tanács tegnap esti ülésén Aba Even élesen megtagadta az angol, perzsa és orosz delegátusokat, akik felszólalásaikban meg rótták Izraélt állítólagos Jordánia-ellenes támadásaiért, anélkül, hogy a másik félt meghallgatták volna. Harmadik halálos áldozata volt Izraelben a jordániai támadásoknak; két hónap alatt 14-szer rótták

meg Jordániát, de mindezt hiábavaló volt. Jordánia szüntesse be támadásait és csend lesz a határon — mondotta Aba Even. — De mindaddig, amíg az UNO-felügyelők apparátusa nem tudja a rábizott feladatot teljesíteni, Izrael élni fog az önvédelem jogával területi épségének és polgárai életének védelmében.

Aba Even a Tanácsban szokatlanul éles hangon je-

lentette ki, hogy az angol delegátus felszólalása „felháborította Izraélt közvéleményét”. Even rámutatott arra, hogy az UNO-bizottságok szóbeli elítélései és vizsgálatai semmilyen eredményre nem vezetnek és azt kérte, hogy a Tanács próbáljon új módokat keresni a határmenti nyugalom fenntartására.

Ezután az ülést a jövő keddre halasztották el.

## Anglia bázisokat akar kérni Izraéltól?

A „Manchester Guardian” feltűnő cikke

London. (STA). „Fennáll annak a lehetősége, hogy Angliának fontolra kell majd vennie egy esetleges izraeli javaslatot, angol katonai bázisok létesítéséről Haifán és Ejláthán”

— írja tegnap, a jordániai választásokat kommentálva a nagybefolyású liberális Manchester Guardian. A jordániai választások Nasser győzelmével végződtek — írja az angol lap — és azok nyomában megalakult az egyiptomi-szíriai-jordániai katonai szövetség amely Nasser katonai pozícióját erősíti és „hidegre teszi” Irákot. Izrael most úgyszólván körül van kerítve és Irák, amely konzolidáló szerepet játszhatott volna, magára maradt.

Nasser törekedni fog az angol befolyás maradványainak eltüntetésére Jordániában. Glubb pasa kiutasítása után ez a befolyás már amúgy is megcsappant és valószínű, hogy amennyiben Egyiptom, Szíria és Szaudia hajlandók Anglia helyett fedezni a jordániai kincstár deficitjét, úgy az angoloknak el kell hagyniok Transzjordániát.

Ebben az esetben felmerül a kérdés, hogy Anglia hagyja-e el teljesen a Közelkeletet, vagy pedig kérjen bázisokat Izraelben?

Erre a kérdésre nehéz válaszolni. Nagy lesz a csábítás, hogy visszavonuljunk és megszabaduljunk a kompikációtól, de ezzel szemben állanak Anglia kötelezettségei a béke fenntartására a Közelkeleten és az 1950-es háromhatalmi nyilatkozatban vállalt felelősség. Lehet, hogy Ciprus és Líbia elegendő bázisul szolgálnak, de fennáll a lehetőség annak, hogy mérlegelnünk kell haifai és ejláthi katonai bázisok létesítését, amennyiben azt Izrael felajánlana” — írja a Manchester Guardian.

A jelenlegi szerződésből amúgy sincsen nagy haszna Angliának, viszont fenn áll annak a veszélye, hogy háborúba keveredik Izraellel. Ennélfogva a szerződés felbontása nem fog nagy csalódást okozni Angliában — fejezi be a cikket az angol lap.

## Megnyílt a jordániai parlament

Amman (Reuter). — Tegnap ünnepélyes külsőségek között összeült az új jordániai parlament. A megnyitáson jelen volt az egyiptomi és a szíriai vezérkari főnök is. Ibrahim Hasem, a lelépő miniszterelnök olvasta fel a trónbeszédet, amelyet Huszsein király is végighallgatott. A trónbeszéd felolvasása után — amelyben a király bejelenté, hogy az egyiptomi-szíriai-jordániai közös katonai parancsnokság révén az arab népek egyesültek közös ellenségük Izraéltal — a parlament egyhangúlag elhatározta, hogy visszahívja Jordánia párisi követét.

## A helyes keverék

úthoz, hogy jó és ízletes kávét kapjunk, amely a penzkiudást is igazolja, egyharmad „AROMATIC” cikória és kétharmad darált bakkávét. A közönség nemcsak a kávé megtakarítása szempontjából kedveli az „AROMATIC” cikóriát, hanem kitűnő minőségéért és kiváló zamatjáért is, amely javítja a kávé ízét. Kávéfőzéshez, kávéporrázashoz, perkolálásban való kávékészítéshez ez a megfelelő keverék, mert az „AROMATIC” cikória izt és zamatot ad a kávénak. Az „AROMATIC” cikória tablettá alakjában is kapható. (\*)

## A biztonsági helyzet

az ország minden lakosának gondolatait foglalkoztatja napjainkban és joggal, mert biztonságunk mindennél fontosabb.

A biztonság Önnek és családjának is fontos. Valódi biztonsága lesz, ha lakástulajdonos lesz, nem fog függni az árak ingadozásától és a házbéreléstől.

Megvásárolhatja lakását az Amidártól kényelmes feltételek mellett és hosszú időre beosztott, kisösszegű részletfizetésre. Gondoskodik családjának biztonságáról és vásárolja meg lakását az Amidártól. (\*)

**JIRMIJAHU JOSZÉF**  
HAIFA (Közönség)  
HAZASSÁGOT KÖTÖTTEK.  
Tel-Aviv, október hó.

**Zucker Livia és Rappaport Géza**  
NEW-YORK (Beregcsász)  
HAZASSÁGOT KÖTÖTTEK.  
Tel-Aviv, 1956 október 28.

**Sürgösen jelentse be**  
minden követelését a nőmetekkel szemben.  
ha tagja a Világszövetségnek,  
mai előzetes költségek nélkül, gyorsan és pontosan intézzük el.  
TEL-AVIV, King George 33. Tel. 26342, POB 4460.  
HAIFA, Herzl-utca 2. sz. — Telefon: 66070.  
JERUZSÁLEM, Jaffa-út 38. Binján Mókör Hákáfé  
Telefon: 4194.

**AROESTI DINA**  
TEL-AVIV (Temesvár)  
HAZASSÁGOT KÖTÖTTEK.  
Tel-Aviv, október hó.

**A Brit Chérut Cohár Világvezetősége**

Néhai **dr. KALMAN IMRE**  
a magyarországi revizionista mozgalom éveken át volt elnöke emlékére  
október 28-án, vasárnap este 8.30-kor  
**ÁZKÁRÁT**  
tartunk Tel-Avivban, a Jabotinsky-múzeumban (King George 33.). — Barátait és ismerőseit felkérjük az ázkáran való részvételre.

Felejthetetlen nagyapánk, édesapánk,  
**KOHN PAUL ז"ל**  
SIRKÖAVATASA  
vasárnap, f. hó 28-án (יום שבת, 28) délután 2 órakor, elhalálzásának szomszóján, Haifán, a khayat-beachi temetőben.  
**A gyászoló család.**

MEG!  
on  
S. A.  
posztást a seloknéi  
éli, esze  
adelli  
francescatti  
lancselben  
adelli a viter és C.  
gedüművész  
nikus zene-  
ngversenyso-  
gei, tegnap  
bemutatkoz-  
ságiróknak  
őször szere-  
nekarral, a  
ndotta: „Ez  
nagy meg-  
artom, hogy  
949-ben járt  
művész el-  
a bérlet  
kivül, a-  
oven és Mo-  
enyéit fogja  
hangverse-  
amelyeken  
ozart szóná-  
modern ze-  
it adja elő.  
rteken Artur  
el-zsidó zón-  
a kísérni, a-  
szerint a leg-  
alagon.  
épit a tel-  
mi kamara.  
a a televízió  
a és a Toce-  
a sarkán, a  
Bank épü-  
letették a  
edelmi kama-  
alapkövet. A  
ahám Káhá-  
elnöke nyi-  
d Untermann  
n Levanon  
A. Hoofien a  
őke, A. Sen-  
rosok szövet-  
Perec Bern  
Szapir kiál-  
elék és Ahá-  
Bank Leumi  
ottak üdvöz-  
élheti  
gyét,  
vel vehes-  
második  
gyet,  
rje meg!

# Igy kezdődött Budapesten...

New York, (USIS). John MacCormack, a New York Times budapesti tudósítójának jelentése szerint a budapesti feikelés tulajdonképpen az egyetemi hallgatók esendes tüntetésével

## NAGY IMRE

Magyarország új miniszterelnöke, akiben a forradalom tőmege a demokratikus szabadság és a liberális bajnokát üdvözölték, a régi magyar bolsevik gárdához tartozik és az ár többi kommunista vezető társai, élete jelentős részét a Szovjetunióban töltötte. Nagy Imre, aki most 61 éves, földnélküli parasztgyermek. Lakatosságot tanult, majd csatlakozott a munkásmozgalmhoz. Az orosz világháborúban orosz hadseregbe került, Szibériában esztalakovok az orosz polárháború kiűzése után a bolsevikiekhez és 1918-ban belépett az orosz kommunista pártba.

Magyarországra visszatért, Kun Béla rövidéletű uralma alatt jelentéktelen szerepet töltött be, majd emigrált. Midőn visszatért Magyarországra, három évi börtönrre ítélték. 1930-ban szabadult és rövidesen átszökött Oroszországba. A moszkvai egyetemen tanult később egy szibériai nagykolhoz vezetője lett.

1944-ben a vörös hadsereggel tért vissza Magyarországra. Különböző miniszteri tisztségeket töltött be, mint mezőgazdaság, belügy, közlekedés, betakarítás. Egyidőben a képviselőház elnöke volt és éveken át Rákosi Mihály miniszterelnökje. 1953-ban, midőn miniszterelnökké nevezték ki, őlesen kritizálta az erőszakos kolhozítást és megengedte a parasztnak a kooperatívok elhagyását. Ennek nyomán a földműveseknek több mint fele tért vissza a magángazdálkodáshoz. Moszkvai segítséggel Rákosinak sikerült Nagy Imrét kiűznie a nyeregből. Főista, nacionalista és "belsőellenes" elhajlással" vádolták meg, párttagságát megszüntették.

kezdődött. A diákok a különböző főiskolákon gyűlést tartottak és 15 pontból álló, különböző követeléseket tartalmazó határozati javaslatot fogadtak el, amelyet tesztülileg kívántak elvinni a budapesti rádió stúdiójába. A menethez írók, tisztviselők és katonák is csatlakoztak. Utközben Nagy Imre miniszterelnökké való kinevezését és Rákosi Mihály megbüntetését követelő kiáltások hangzottak el.

A tüntetés megállt a Sztálin-szobor előtt, ahol egyesek elérkezettnek látták az időt arra, hogy tetekben is kifejezést juttassák a tüntetés szellemét és elkezdtek lerombolni a szobrot. A menet később a rádió épülete elé vonult. Küldetésüket menesztették a rádió igazgatójához azzal a követeléssel, hogy olvassák fel a rádióban a 15 pontot. Midőn látták, hogy a küldetés nem tér vissza, egyesek megkísérelték benyomulni az épületbe.

A politikai rendőrség könnyfakasztó bombá-

kal próbálta a tömeget elriasztani, majd amikor ez hatástalannak bizonyult, az emberek közé lőttek.

A „szabadság levegőjétől” a „fasiszta bandákig”

A budapesti rádió egybeként még este fél 7 órakor a következő szöveget közölte a tüntetésről:

Diákok vonulnak fel énekkel a magyar főváros utcáira. A sokszers tömeges fiatal munkások, járőrelők katonák, öregemberek, közipiskolások, autós és kocsivezetők csatlakoznak. Az ablakok mindenütt nyitva vannak. Budapest utcáit még nagyobb szabadság levegője tölti be.

A 7 óras adásban a pesti rádió már elítélte a tüntető diákokat, mert azok „ragalmazták a Szovjetuniót” s „ellenes propagandát” terjesztenek.

A másnap hajnali adásban a budapesti rádió már „fasiszta reakciók elemekről”, majd később „ellenforradalmi bandákról” beszélt.

## A diákok 15 pontja

1. A szovjet csapatok kivonulása Magyarországról a békeszerződés rendelkezéseinek megfelelően.
2. Magyarország kapcsolatának revíziója a Szovjetunióval és Jugoszláviával a gazdasági és politikai egyenlőség és az egymás ügyeibe való be nem avatkozás szellemében.
3. A magyar-orszag gazdasági szerződésének, valamint a Magyarország által a Szovjetunióknak fizetett jövétél összegének közzététele.
4. Milyen koncessziót kapott a Szovjetunió Magyarország urániumforrásainak kiaknázására?
5. A kommunista pártkongresszus összehívása, új központi vezetők választása.
6. A kormány átalakítása, Nagy Imre miniszterelnökké való kinevezése.
7. Rákosi Mihály és Farkas Mihály volt hadügyminiszter bíróság elé való állítása.
8. Általános titkos választások, amelyeken nemcsak egy párt vehet részt.
9. A magyar gazdaság újjászervezése.
10. A munkások normáinak felülvizsgálása és a sztrájkok elismerése.
11. A kötelező termés beszolgáltatás kvótáinak felülvizsgálása.
12. Az egyéni gazdák és kooperatívok tagjainak egyenjogúsítása.
13. A hagyományos magyar nemzeti címer és hagyományos magyar katonai egyenruha helyreállítása.
14. A Sztálin szobor lerombolása.
15. A szolidaritás kifejezése a lengyel nemzeti megmozdulással.

## Az osztályvezetőnek gyomorrontása van...

Miért nem szállítanak Izraelnek cigarettát?

London, (STA). A Zsidó Távirati Iroda munkatársa a British American Tobacco Co. sajtófőnökéhez fordult és magyarázatot kért, hogy a vállalat miért nem szállít a Lajám izraeli importőrvállalatnak angol és amerikai cigarettákat az izraeli hajók számára. Mint ismeretes, a társaság, amely

minden jel szerint arab nyomasztó alatt szakította meg kapcsolatát az izraeli céggel, a Matossian cigarettagyár tulajdonosa is volt és ezt az üzemet is likvidálta Tel Avivban. A vállalat szóvivője közölte az újságíróval, hogy a cég közlekedési osztályának vezetője gyomorrontás miatt nincsen az irodában és távollétében nem tud felvilágosítást adni.

A vállalat amerikai ága, a Brown et Williamson cég, elmagyarázta az STA munkatársának, hogy a cég csak kiviteli ügynöke a British American Tobacco Co. nak. A vállalat szóvivője közölte, hogy a világ bármely tájára hajlandók cigarettát szállítani, ha azt amerikai dollárban fizetik meg és ez Izraelre is vonatkozik.

## A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

**NESZ CIONA**  
Méhivő  
A f. hó 27-én 17 órakor, a klubban gyűlést tartottunk a kultúrrendezvényünkre.  
Beszéd: Dr. Márton Lajos.  
A kultúrbirozság.  
Ezton pótoltuk a f. hó 22-iki közleményünk vezetéségi névsorát, amelyből kimaradt: Eisenbach Józsi, a szociális bizottság elnöke és Sztrusz Natan segédtitkár neve.

**Küldjön VAM-MENTES IKKA csomagot Magyarországra**  
MEGRENDÉLŐHELYEK:  
JERUSALEMEN: WEISS bűrűndös (Vajda Mose) Sion Cion Málka (Princess Mary)-u. csak délután 4-6 óráig.  
TEL AVIVBAN: IKKA, Ben Jehuda 27., I. emelet, délelőtt 10-12, délután 4-7 óráig.  
HAIFAN: GIZKALAY KLARI kölesönkönyvtárban, Nordan-u. 23. szám.  
Levélcim:  
Eg. G. KEMENY, TEL AVIV, Ben Jehuda 27.  
IKKA az egyetlen vámentes csomagküldési lehetőség Magyarországra.

# HÍRTEK

5717 Cheván 21.  
1956 október 26., péntek.  
Gyertyagyújtás ideje:  
Jeruzsálem 4.19  
Tel-Aviv 4.38  
Haifa 4.28

5717 Cheván 22.  
1956 október 27., szombat.  
Heti szidra: Obajé Szará  
Haftara: Móláchim I. 1. 1-31.  
Szombat kimenetele:  
Jeruzsálem 5.31  
Tel-Aviv 5.29  
Haifa 5.30

**Kisfiú halálos balesete.**  
A crifini Aszáf Hárofe körházban tegnap kiszendvedett Ejtán Süssman 12 éves kisfiú, aki biciklijén kedden összeütközött Rison Lecionban egy tenderrel. A tender sofőrjét M. Berkovits 46 éves rison-lecion lakost a rendőrség kihallgatás céljából letartóztatta.

**Ne felejtse el megvenni sábbátra A HÉT friss számát.**

**Rotschild bárónó a sikunok feljavításáért.** Batséva de Rotschild bárónó, aki Párizsból nemrég Izraelbe érkezett, nagyob összegűt ajándékozott a sikunlakások minőségének feljavítására. Az összeget egy fiatal építészektől álló csoport egyévi tanulmánymunkájára fordítja, amelynek egyetlen célja lesz megállapítani, hogy a jelenleg rendelkezésre álló eszközökkel milyen módon lehetne lakályosabbá tenni a sikunokat. Az építészektől álló bizottság, amelynek élén Abraham Jasski áll együtműködők majd a munkaügyi minisztérium sikun-építő osztályával.

**Értesítés!** Munkaszolgálatosok özvegyei és a budapesti zsidóházlakók németországi kárigényeinek szervezett felírása Jeruzsálemben. Ben Jehuda 6. I. 1. alatt folyik, minden délután 4-7-ig.

**Törát loptak.** A náchlát Jehuda máabará templomából a tegnapi virradó éjjel ismeretlen tettesek elloptak egy kétezer font értékű ősi lóratekereset. A tolvajok az ablakon keresztül hatoltak be a templomba.

**Önnek a legjobb kell?** Olvasson „Hadash” könyvet! - Közvetlen autóbussz Jaffa, Givát-Alijja, Rámát-Gánból. „Hadash” kölesönkönyvtár - könyvesbolt, Tel-Aviv, Hajarkon utca ötvenkilenc.

**Az „Izaszbeszt” gyár fejlődése.** Az Izaszbeszt nariadeni abzeszt-csögyár kereskedelmi igazgatója, H. Lunai tegnap sajtókonferencián elmondotta, hogy a gyár az idén 400 ezer dollár értékben szállított abzeszt-cementcsöveket Németországba, Hollandiába, Törökországba, Ciprusba és Burmába és tárgyalások folynak Amerikába irányuló exportról is. Az igazgató elmondotta, hogy az abzeszt-cementből készült vízvezető csövek olcsóbbak az acélsöveknél és élettartamuk úgyszólván korlátlan, szemben az acélsövegekkel, amelyeknek a rozsdás és más kémiai anyagok napi 30 ezer font kárt okoznak az országban. A 310 munkást foglalkoztató Izaszbeszt gyárat ötmillió font befektetéssel alapították három évvel ezelőtt. Az összeg felét svájci keresztény tőkészek fektették be külföldi devizában, a másik felét pedig a Federmann-féle csoport izraeli fontban.

**Szabadfoglalkozásuk tömörülése a Hisztadruton kívül**  
Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától.) Az orvosszövetség kezdeményezésére tegnap különböző akadémikus egyesületek elhatározták, hogy országos federációt létesítenek, amelyben az orvosszövetség kívüli ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanárok és mások vesznek részt. Az országos federáció tegnap tartotta meg alakuló ülését.

Ertesülésünk szerint a Hisztadrut vezetőségi körében nem jó szemmel nézik az újabb egyesülést, mert feltételezik, hogy az Hisztadrut-ellenes irányzatot vesz fel. Ezek a körök rámutatnak arra, hogy a Hisztadrut most alakította meg a szabadfoglalkozásúak ügyosztályát, melynek élén kiváló tudósok állnak és az új federáció vezetőségi tagjai a többszöri felhívás ellenére sem voltak hajlandók a Hisztadrut kezdeményezéséhez csatlakozni.

**Bútorzóvetek dekorációs anyagok függönyök**  
legnagyobb választékban, konkurrenciamentes áron.  
**WILLY NACHMAN**  
Haifa, Nordan-utca 14 (udvarban). Tel. 4220.

**Halálos repülőkatasztrófa.** Midland fölött lökhajtásos és magánrepülőgép összeütközése következében öt ember meghalt. A lökhajtásos gép egy hátra zuhant, amelynek lakói idejében a szabadba menekültek. A repülőgép és a ház is megsemmisült.

**A szépirodalom legújabb és legremekőbb könyveit olvashatja Löbl Margit kölesönkönyvtárban,** Tel-Aviv, Kikár Dizengoff 1.

**Arviz Burmában.** — Burmában nagy arviz pusztit, amelynek eddig 30 halálos áldozata van. Az anyagi károk főleg Burma északi részében nagyok. Mandeloy és Kiakgzi között az utakat elmosta a víz és a forgalmat repülőgépeken bonyolítják le.

## „Ha nem szeretsz, úgy én szeretlek...”

„A lány megvert, mert nem akartam engedni rabeszelésnek, barátai pedig elraboltak tőlem 4-5 fontot”, — jelentette tegnap a telavivi rendőrségen J. Ben Akir 22 éves fiatalember. Ben Akir elmondta, hogy a csütörtökre virradó éjjel a Rotschild bulvardon, közel az Allenby utcához három idegen fiatalember és egy lány léptek hozzá és „tiltott dolgot” elkövetésére akarták rábeszélni. Amikor nem mutatott rá hajlandóságot, a lány a kezében lévő táskával arconcsapta, a fiúk pedig betuszkolták az egyik ház udvarába és itt elvették tőle 4 fontját. A személyleírás alapján a rendőrség egy 22 éves fiatalembert letartóztatt.

**A dézsába fulladt.** A csütörtökre virradó éjjel Semadar Starkman 6 éves petáhtikvai kislány belefulladt a konyhában álló dézsába. Amikor a szülők felfedezték a vízzel telített dézsában fuldokló kislányt, állapota már válságos volt és utban a Beilinson kórházban meghalt.

**Német kazánmérnökök Izraelben.** Wilhelm Herbst és Wilhelm Gurgens német kazánmérnökök tegnap az országba érkeztek, hogy megjavítsák az Izraeli hajó elromlott kazánját. Mint ismeretes, az Izraeli német kártérítési szállítmányok keretében vásárolta nemrég a Soham-vállalat és a hajónak több konstrukciós hibája volt. A hajó jelenleg a telavivi kikötőben horgonyoz, de javítás céljára átmegy Haifára.

**Letiltották elutazást.** S. Kohen, a telavivi tanácsvezető jegyzője utasította a belügyminisztérium utasítására, hogy ne engedélyezze Friedmann Mosz Schwarzbarg Genja, Gohlemann Cháná és Benstejn Cipora ben-ajáli lakosok külföldre való utazását, amíg nem tisztázták a Szovjetunióval szemben fennálló követeléseit. A Szovjetunió Ben Ajál mosáiban gazdaságot, lakóházat, előházmányt, földet és mezőgazdasági felszerelést adott nekik azzal a feltétellel, hogy mezzgazdasággal foglalkozzanak. Ők azonban elhanyagolták gazdaságukat, megpedig ki akarnak vándorolni, anélkül, hogy visszafizelék adósságaikat a Szovjetunióknak. A Szovjetunió tiltóvédelmet kért Lelovit Mordecháj és Rosenberg Chajim ben-ajáli, valamint Schwarz Imre mázáli lakos ellen.

**Bárhová is utazás, kérje előzőleg díjtalan költségvetésünket és megújított útbaigazításainkat.** C.A.R. MEN EASTERN LTD. Tel-Aviv, Lillenblum 16. — Magyarul beszélünk.

**Spirát szabadlátra helyezték.** Kennet telavivi törvényszéki bíró négyezer font óvadék ellenében szabadlátra helyezte Sigmund Spirát, a Luddon település csempészbanda egyik vezetőjét. A bíró elrendelte, hogy a per tárgyalásán Spira nem tartózkodhatik Tel Aviv körzetében. Az ügyészség kérte a törvényesket, hogy rendelje el Abraham Milikan kereskedőnek, a csempészek másik főgyanusítottjának a bíróból való letartóztatását, mert a rendőrség értesülése szerint óvadék ellenében való szabadlátra helyezése óta Milikan újabb kihágásokat követett el.

**Szöreltávolítás véglegesen is nyomtalanul.** teljes garanciával, arcról, karról, lábról, a legmodernebb vilálangyepékekkel. — „Oradin”, Tel-Aviv, Ben Jehuda 238. (Azeltölt Makkabi 7.) Telefon: 20583.

**Öskavasnak adták el a Negba hajót.** Haifáról jelentik tudósítónk: A Haifa-marsselei vonalon többszáz utas megrett Negba hajót, a CIM kereskedelmi vállalatának egyik legrégebbi egységét, 300 ezer dollárért öskavasnak adták el egy olasz társaságnak. Tegnap a haifai kikötőben megkezdtek a hajó szétszedését és a még használható felszerelés megmentését.

**TALPIOT 3** fogó-  
505 1200  
BOL E HÉTEN EHET  
résztelt májat

**PAPLAN** JÁT RENDELJE, VAGY DOLGOZZA TASSA ÁT A SPECIALISTANÁL  
(TEMESVAR)  
HAIFA, HERZL 67. Schwarz Izsó

**Madeleine** KOZMETIKUS (dipl. Párizs) most a  
**„Darlen”** hölgyfodrász-szalonnában  
Vezető: ZELLER.  
HAIFA, HERZL-UTCA 1. • TELEFON: 67814.  
Dauer ★ Hajvágás ★ Legújabb frizurák ★ Pedikűr  
Manikűr ★ Hajfestés, természetes színek (olajkrém)

**Haifai mozika műsora:**  
GANIM. — A SZENVEDES MAGJA  
Csak 18 éven felülieknek.  
AMFITEATRUM. — THERESE RAQUIN  
ORAH. — DEUX SOUS DE VIOLETTES  
MAY. — LAZADÓ IFJUSÁG.  
PEER. Tel. 2232. — ÖRÖK TENGER  
ORION. — A GYÓZTES  
GAL-OR. Nappal: péntek, vasárnap, hétfő: SHANE  
Kedd, szerda, csütörtök: SCARRED STIFF  
Este: THE STEEL HELMET  
ARMON. — NYAR.  
EN-DOR. Szombat, vas., hétfő: CARMEN JONES  
Kedd, szerda, csütörtök: INFERNO  
HADAR. Tel. 2500. — SZERELMI DAL

„Sza...  
Ameri...  
New-Yo...  
Az utóbbi időt...  
szik, valami baj...  
rikai zsidósággal...  
vonatkozásban...  
jellegetesebb...  
hogy legutóbb...  
kat irnak és bes...  
a témáról. Ha...  
szíve, vagy a ves...  
De ha beszélne...  
már rendellen...  
jele...  
Amerikában eg...  
a vallás térhód...  
getik és a szinte...  
ra szaporodó új...  
ra és úgyneveve...  
Centerekre hivo...  
valóságban azve...  
bizonyít semmit...  
rikai zsidósággal...  
indult népvánd...  
természeteserü...  
nye. Az itteni zs...  
vette részét...  
prosperitástól...  
hez jutott, töme...  
et régi lakhelye...  
den városneg...  
tőzik át. Ezt...  
Izraelben is lá...  
valaki pénzhez...  
dolga átköltöz...  
vagy a Hátikve...  
Cáfonba, vagy...  
Blyd. környéke...  
meges költözők...  
rikai dimenziók...  
véve — nagyobb...  
méretekben fö...  
Az új váro...  
a zsidók újrasz...  
si és főleg tárg...  
ket. Első dolg...  
és a Jewish Ce...  
se. Ez azonban...  
felbuzdulásból...  
sadalmi okokb...  
környék keres...  
ga nem nagy...  
általában nem...  
sadalmi kapcs...  
kal. Ezért a k...  
rűmények hat...  
vezik meg saj...  
mondjam „get...  
Ennek a közpo...  
Center. Ott re...  
dalmi összede...  
ott ismerkedn...  
mással. De...  
zás térhódítás...  
le. Mert úgy...  
kor például f...  
pótimaház Wl...  
látogatottság...  
hiánya miatt...  
nagy és ré...  
Bronxban. De...  
beszélnek. S...  
hogy a régi r...  
plomban nég...  
gálok fogják...  
metodista rit...

# "Szabad-e fedett fővel Tórárt olvasni?"

## Amerikai zsidók vallási problémái

Irta: Sauber-Michajlovics Sándor

New-York, október

Az utóbbi időben, úgy látom, valami baj van az amerikai zsidóságban. — Vallási vonatkozásban. Ennek legjellegzetesebb színtörője, hogy a zsidók feltehetően soha nem beszéltek erről a témáról. Ha valakinek a zsidó vallásról van szó, az a zsidó vallásról szól, de ha beszél róla, akkor az már rendellenességnek a jele.

Amerikában egyesek ugyan a vallás térségét emlegetik és a zsidó vallásról is beszélnek, de a zsidó vallásról nem beszélnek. Ez az amerikai zsidóság körében megindult „népágyvendülés” a természetéről következtetése. Az amerikai zsidóság is kivette részét az amerikai prosperitásból. Miután pénzhez jutott, tömegesen hagyja el a régi lakóhelyét és új, modern városnegyedekbe költözik át. Ezt a jelenséget Izraelben is láthatjuk. Ha valaki pénzhez jut, úgy első dolga a hátközségekbe, a Cionba, vagy a Rothschild-Bld környékére. Ez a tömeges költözködés — az amerikai dimenziókat tekintetbe véve — nagyobb és feltűnőbb mértékben történik.

Az új városnegyedekben a zsidók újraszervezik vallási és főleg társadalmi életüket. Első dolguk a templom és a Jewish Center felépítése. Ez azonban nem vallási felbuzdulásból, hanem társadalmi okokból történik. A környék keresztény lakossága nem nagyon, vagy egyáltalában nem tart fenn társadalmi kapcsolatot a zsidókkal. Ezért a kényszerítő körülmények hatása alatt szervezik meg saját, hogy úgy mondjam „gettó” életüket. Ennek a központja a Jewish Center. Ott rendezik társadalmi összejöveteleiket és ott ismerkednek össze egymással. De ennek a vallási térséghez semmi köze. Mert ugyanakkor, amikor például felépül egy kis póttemplom Windsor Gateben, látogatottság és érdeklődés hiánya miatt, lecsuknak egy nagy és régi templomot Bronxban. De erről nemigen beszélnek. Sőt, arról sem, hogy a régi nagy zsidó templomban negerek és portugálok fogják átadni az Urat, metodista rítus szerint...

Az amerikai zsidóság vallási viszonyáról az elmúlt napokban a Hitközségek Központi Bizottságának kiadásában érdekes tanulmány jelent meg. Ebből megtudjuk, hogy az amerikai zsidóságnak csupán 27 százaléka jár templomba. Ebben a statisztikában bennfoglaltnak a nagygyűnpi templomlátogatók is. Dr. Jan Slouson, az érdekes tanulmány szerzője, a templombjárók statisztikáját a nagygyűnpi alkalmából eladott templom-jegyek alapján állapította meg.

Ez a statisztikai megállapítás nemcsak szomorú, de egyben meglepő is. Mert mi gyakran hallunk utonnan alakult jesivákról, itt letelepedett csodarabbikról és ehhez hasonló, vallási szempontból pozitív jelenségekről. Ebből azután egyesek azt a következtetést vonják le, hogy a vallás erős tért hódított az utóbbi években. Az igazság azonban az, hogy minderről, mint nem természetes megnyilatkozásról beszélnek. Epp úgy, mint nálunk a Neturé Kártáról. Ezért nem csoda, ha az amerikai zsidók tekintélyes része azt hiszi, hogy Jeruzsálem lakosságának többsége Neturé Kártából áll és Izraelben, tévesen, sokan úgy vélik, hogy New-York zsidó-

ságának életében a szatmári vagy a lubávcsi rabbinak komoly jelentősége van. — Számszerűségük és befolyásuk úgy viszonylik az amerikai zsidóság számárányához, mint a Neturé Kártá az izraeli jisivához.

Az amerikai zsidóság 27 százaléka templomlátogató községe is három csoportra oszlik: ortodoxokra, konzervatívokra és reformerekre. Hogy megértsük a három vallási csoport közötti különbséget, nézzük meg, milyen vallási problémák foglalkoztatják rabbinátusi hivatalukat. Mert mindegyik vallási csoportnak saját rabbinátusi hivatala van, melynek hatáskörébe vallási problémák eldöntése tartozik.

Az ortodoxoknál a legnagyobb problémát az okozza, hogyan lehet a technika vívmányait a vallási előírásokkal összhangba hozni. Például: Lehet-e szombaton liften utazni. Ha nem szabad, akkor hogyan lehet egy zsidó a templomba Káddist mondani, ha szívbántalmi miatt nem bír 18 emeletet megmászni. Vagy: lehet-e szombaton villamos jégszekerényt használni, a templomban hangerősítőt felszerelni, vagy a megillet rádió hallgatni.

A konzervatív zsidóság rabbinátusának az amerikai modern élet okoz komoly fejtörést. Ott felvetődik a probléma, hogy szabad-e nőket is a Tórához felhívni és

női kántorokat alkalmazni. Mert hát a modern Amerikában, a nők az élet minden terén teljes egyenjogúsággal rendelkeznek és a templomban sem lehet őket diszkriminálni. (Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy az a nőnek nemcsak külön csekkszámológó van, de az összes bankbetétek 80 százaléka fölött nők rendelkeznek. Így tehát nagyszerű snóderolási alanyok lehetnek...)

A reform-zsidók vallási problémái egészen mások, de egyben jellemzőek gondolatmenetükre. Az egyik rabbi a következő kérdéssel fordult a rabbinátushoz:

Hitközségének egyik hölgy tagja, a katolikus vallásból áttért zsidó asszony, aki rendszeresen jár istentiszteletre és a vallási előírásokat szigorúan betartja. Most meghalt a nő katolikus vallású édesapja és az asszony Káddist akar mondani lelkiüdvösségéért. A reform-rabbi nem tudja, szabad-e zsidó templomban Káddist mondani más vallású lelkiüdvösségéért. Ezért kéri a rabbinátus véleményét ebben az ügyben.

Az egyik reform-rabbi legutóbb a következő kényes kérdés eldöntését kérte a rabbinátusi hivatalától:

Hitközsége egyik előkelő tagjának fia a közeli hetekben bár-micvá lesz. Az apa azzal a kéréssel fordult hozzá, hogy a bár-micve szom-

batján ne olvassák a Tórárt hajdonfővel, mert ez a gyerek nagypapját, — aki az ünnepeken jelen lesz, — hártalanul felháborítaná, olyannyira, hogy ily jelenet látára, futólépésben hagyná ott a templomot az ünneplőkkel együtt. Most a rabbi kikéri a Council véleményét, hogy megszegheti-e a reform Sulchán-Arucho-t megengedhető-e, hogy a Tórárt fedett fővel olvassák és a közönség tagjai kápelében üljenek a templomban az istentisztelet idején.

Bár nekünk az ilyen „relá” furcsának tűnik, a reform-rabbinál ez komoly problémát képez. Mert, ha a rabbi egyszerű megengedné, hogy a bár-micvát ortodox rítus szerint rendezzék a templomban, úgy az a veszély forog fenn, hogy legközelebb valamelyik hitközségi tag megint azzal a kéréssel állhat elő, hogy lányának esküvőjét tradicionális rítus szerint rendezzék, mert a vélelme az, hogy a lány a jövőben a rabbi tanácsára lép. Ha egyszer ilyen precedens teremtene, úgy az esetek száma megszaporodhat és megint azzal az egész reform-vallás alapjait. Ezért tartott a szükségesnek a reform-hitközség rabbi, hogy ezt a problémát a rabbi-tanács elé terjessze.

Hogyan döntött a reform-rabbinátus ebben a kényes kérdésben, azt nem tudjuk. Számunkra az nem is érdekes. De ez minden esetre jellemző az amerikai zsidóság egyik tekintélyes hitközségére, amelynek száma meghaladja az egymillió lelket és a taglétszám állandó növekedésben van. És nincs kizárva, hogy 50 év múlva ez lesz a legnagyobb zsidó hitközség.

Mert Amerikában minden lehetséges...

Kishont Ferenc:

# Én meg a Stukszik a Világ Urai

avagy

Nincs értelme tagadni, hiszen egymásközt vagyunk, hogy van nekünk, zsidóknak néhány nem is annyira vonzó tulajdonságunk. Köztudomású például, hogy az autóbüszmegezőknél mindig a tor elejére akarunk köcmörögni, aztán meg képtelenek vagyunk betartani az igéreteinket, ha Stukszik, az inszaltátor aszongya, hogy holnap feltétlen megjavítja mán a csapat, kezicsókolom, akkor maga méret vehet rá, hogy előbb javítja meg Stukszik a kalapácsvetés világrekordját, mint azt a rohadt csapat (egész éjjel csöpögött), meg adósságot fizetni sem szeretünk túlzottan, aszongyuk Kunstetternek: rendezni fogom kérem, rendezni fogom, persze úgy rendezzük azt az adósságot, mint a kisgyermek a hántást, meg panaszkodunk folyton, hogy nem lehet kijönni ebből a fizetésből, de akkor hogy utazunk minden pénteken külföldre, he? Szóval nem vagyunk mi angyalok. Viszont ami igaz, az igaz, akármilyenek is vagyunk: mi uralkodunk a világon. Ez talán furcsán hangzik az első hallásra (különösen azoknak, akik ismerik a Stukszikot), de el kell hinnünk, ha mindenki mondja.

A magam részéről, megálapított forrásokból, hogy mi, zsidók találtuk ki az átkozott kapitalista rendszert, aztán mi hoztuk az emberiségre az átkos bolsevizmust, majd nemzetközi összeköttetésünk révén legyőztük Hitlert, felállítottuk egy „katonai diktatórikus rendszert feudális elmaradott államot” (a Szovjet Enciklopédia definíciója a „Nasser” fejezetnél), leigáztuk Amerikát és gyarmatunkká tettük, meg akartuk gyilkolni az összes szovjet vezetőket orvosi beavatkozás révén, előidézük a suezai válságot pusztá jelenlétünkkel és most legeslegutóbb, felállítottuk egész Lengyelországot Chruscsev ellen. Mindezt néhány száz zsidó csinálta, én, maga, Kunstetter (Sultájsz?), a hatóságok és a Szocnut támogatása nélkül.

Mert mi történt abban a Lengyelországban? Egészen az utóbbi időkig a legnagyobb méretű megelégedtség honolt arrafelé. A nép hatalmas lépésekben haladt előre az önös lengyel érdekektől való teljes függetlenség felé és élvezte szokatlanul magas élet-színvonalát és határtalan szeretettel árasztotta el a felszabadító Szovjet Köztársaságok Unióját, amiért módot nyújtott Lengyelországnak, hogy kártérítést fizessen Oroszországnak, azokért a károkat, amelyeket Lengyelország szenvedett a nácimegsejlesztés alatt. Szóval szó ami szó, olyan jókedélyű megelégedett nép volt az a lengyel, hogy ha egy babszem dugtak a nyolc dunyha alá, azt is megérezte (hogy az Isten a fejét akarhóva tegye).

Erre mit tesznek azok a cionisták? Besomfordálnak különböző aljas utakon (mindig éjjel támadnak!) lengyel felségterületre és kezdenek sugdolgálni, hogy aszongya: „Vissza Gomulkával! Hagyjátok el a békétábrót (bár erői hatalmasok), hunyászokdjatok meg az amerikai tőke előtt, bruhahahaha! (bugyborékoló sántáni röhej, a titkos rendőrség által hangszalagra felvéve).” Erre aszonták a lengyelek: „Tov” és fellázadtak és még ma is lázadnak, ha meg nem haltak.

Legalább így szólták el magát Chruscsev legutóbbi rövid varsói látogatása alkalmából, amikor kiderítette, hogy az egész nem egyéb, mint egy nagy cionista összeesküvés. Köztudomású, hogy Chruscsev úr nem antiszemita, hanem éppen ellenkezőleg, igenis nagyon szereti a zsidókat százalékuk arányában. Csak a cionistákat nem bírja, mert azok veszélyeztetik a szovjet békefények építését a Közelkeleten. Azonban Chruscsev úgy látszik még nem tudja, hogy mi vagyunk a világ urai (nem olvas ez az ember?) Vajjon sejt-e az olvasó, hogy kik lesznek felelősek a közeljövőben Chruscsev úr bűnös anti-zsidái-ista politikájáért? Én már tudom. A Stukszik meg én.

művelet, amely mint valami izgalmas sakkparti, végtelen kombinációs lehetőségeket nyújt. Számos régi háztulajdonos, beleértve a magas adókba és az alacsony házbérekbe, potom áron (szobánként 1000-1500 fontért) véglegesen eladja a különben ki nem szakírozható öslakókban. Egy tizenötösöt hálzáll rendelkező tulajdonos, ha egy éven belül megszabadul „terhétől”, kivétlenül kapitalista státuszából s 15-20 ezer font készpénzzel elmehet falura gazdálkodni, vagy kiadja tőkéjét kosztba, ami ugyan szintén kapitalista vállalkozás, de nehezen ellenőrizhető. A boldog öslakó, aki három szobájáért 20 éves lakás után, mondjuk 4500 fontot fizet, menten továbbadja 16-18.000 fontért és 12-ért vesz egy szerényebb de kellemes lakást a Kármelen, vagy beköltözik kilencért egy sikunba és megkeres nettó 6-8000 fontot a tranzakción.

Nyílt titok az is, hogy a jeridátók a kivándorlás költéseit lakáseladásból finanszírozzák. Hogy teljes legyen a kép, számoljunk be a legújabb kombinációról, amely első lá-

# Terepszemle a haifai lakáspiacon

### 30-40 százalékkal emelkedett tavaly óta a kulcsépítés

A haifai lakáspiacon szinte napról-napra mennek fel az árak. Egy kétszobás, összkomfortos, jötekvésű hádári örökklakás, amelynek ára 1954-55-ben 9-10.000 font körül mozgott, ma 13.000 fontba került. Ugyancsak a Hádáron, főleg a Nordautatótól fel a Bár Gioráig a közönség örömmel fizet 8300 font kulcsépítést egy rendez, kétszobás lakásért, aminek az ára csak az ünnepek előtt 7500, tavaly és tavalyelőtt 6000 font volt. De a csaknem teljesen beépített központban mindennemű lakás ritkaságszámba megy. Valamivel jobb a helyzet a Kármelen és Nevé Sánaánban, ahol lassított tempóban ugyan, de folyik az építkezés. Az árak itt sem sokkal olcsóbbak, de legalább akad valami választék.

A káblánnak könnyű? A nagy hossz egyik fő oka az építkezés pangásában keresendő. Aligha van Haifán töképenzés, vagy építkezési vállalkozó, aki bérházat építené. A kulcsépítés, amit a vállalkozó kap, automatikusan a magasan adózó jövedelmi kategóriákba esik, ami kibázza az építkezést rentabilitását. Az örökklakást a vállalkozó a vevő pénzén építi és ez esetben csak a nettó haszon után köteles adót fizetni. A káblán dolga látszólag igen egyszerű: meg kell szereznie a telket, kidolgoztatja a lakások tervrajzát s az egészet el kell, hogy adja

a vevőknek készpénzért — papíron. A gyakorlatban csak arra kell ügyelnie, hogy a szerződés szigorú betartására ne kalkulálja el magát: a kötelezettségek betűszertintű vállalása, az állandóan emelkedő anyagárak, munkabérek és előre nem látható kiadások mellett, könnyen végződhet ráfizetéssel. Innen az állandó ártöbbletvételések és a velejárá késlekedések. Alig volt rá példa, hogy egy lakás a megadott terminusra és valamilyen „toszefet” fizetése nélkül készült volna el.

### Menekülés a sikunokból

Egy másik ok az, amit a szakértők a sikunokból való menekülésnek neveznek. Az egyik kirját-ohájimi sikun fodrásznője meséli, hogy hat év alatt a harmadik kliensgarnitúrájával ismerkedik meg. A világháború leszerelt katonáinak bát-gálmi sikun jában lámpásnál kell keresni egy öslakót. Az átlagos haifai munkás, vagy tisztviselő, aki gyakran évtizedes közös lakás után öt-hat évvel ezelőtt végre megvalósíthatta álmaát és beköltözött a hisztadruvi, vagy népi sikunjába, most felváltja az álmaát — nagypénzre. Kalkulációja aránylag egyszerű.

Kétszobás sikunlakását, amelyért öt-hat évvel ezelőtt 2500 fontot fizetett (az összeg javarészt hosszulejártu jelzálogkölcönsönből fedezte), ma jakszva adja el nyolc és fél, kilenc ezer fontért.

(Az eladási ár 4 százalékat leadja a vevőnek, Keren Kajjemetnek, a sikuntársaságnak, illetve hasonló részénálló intézményeknek). Az új lakásra szükséges különbözet megtakarított pénzből, vagy további kölcsönökből teremti elő. Tipikusan izraeli tranzakció, amely fél évtized alatt a befektetett összeg háromszorosát hozza meg.

A kirját-eliezeri sikunokban öt éves fennállásuk óta 43 lakás cserélt gazdát; ez lát-szólag kevesebb, mint tíz százalék, de ha meggondoljuk, hogy az ott lakó 500 családnak több, mint a fele az elmúlt két évben költözött be, a távozók pedig csak nem kivétel nélkül a régi garnitúrához tartoznak — az arányszám magas. A többi városkörnyéki sikunokban még rosszabb a helyzet. Az ok: az emberek nyugalmasabb otthonra, magánéletre vágyanak. Ez a vágy olyan erős, hogy sokan cserélik fel örökklakásukat kulcsépítés bérlakásokra.

### Elköltöznek a „rechus hánátus” házaiból is

Mig a sikunlakók túlnyomó többsége évtizedeken át összekuporgatott és többszö-rösen elértéktelenedett pénzt fektette be annakidején lakásába és az állandó infláció folytán vagyonát tulajdonképpen csak átmentette, az „elhagyott javak” házaiból kiköltözők lakó ölébe valóssággal égből pottyant a pénz. A volt arab házak és lakások árai, fekvésük, építkezésük és berendezésük szerint, természetesen változó, de amit a lakó kap érte — tiszta haszon, kivéve a „rechus hánátus”-nak fizetendő aránylag méltányos lelépési díjat. Ez kerületenként kvadratura és a lakások állapota szerint, szobánként 4-500 fontot tesz ki. A lakásoközvetítők azt állítják, hogy a lakást változtató „rechus hánátus”-kliens általában igen igényes vevő. A lakásvétel és eladás rendszerint szimultán had-

**CSAK I. — FONTERT** csomagolunk és szállítunk bármilyen csomagot Romániába, Magyarországra, Bulgáriára, Lengyelországra. • Kezbesítésért kezeskedünk. • Állandóan raktkörön külföldi gyapjufonal, svájci ballonsetyem. • Angró árák.

**DE-ME-KA** Tel-Aviv, Frischman 25. (udvarban)

**„ZÉLIG” fodrász-szalón** (azelőtt Budapest)

Közismert szakember • Hideg és meleg dauer  
Természetes színű hajfestés • Legmodernebb frizurák  
Manikűr.

TEL-AVIV, ALLENBYUT 14.

# Jordánon túl

Irta:  
**Löwenkopf Kálmán**

hasznod is lesz belőle, a víz-zedet is megfizetem. „Nem kérek egyebet, csak gyalog akarok átmenni.”

Ilyen világos szóra csak megnyílik tán a testvéri szív. De biz' az kemény maradt. Jó feyver a hang is, mond-ták, de amíg a hangotok a héberék Istenéhez kerül, 400 év telt el. Ennélam egyebet jegyzett fel az Irás: A ke-zek Ezsau keze. Nekem kez-em van, öklöm, amely sújt! „Nem vonulsz át! És Edom kiméne ellene sok néppel és erős kézzel.”

Most azt hinné az olvasó, hogy Izráel megengeni a há-borút, megmutatja a testvé-rnek, hogy a hanggal is csa-tól lehet nyerni. Nem ez törté-nt.

„Midőn Edom vonakodék Izráelnek megengedni, hogy átmenjen határára, akkor Iz-ráel eltérte tőle.”

A testvérről nem akartak háborút folytatni. Megtoldot-ták a 400 esztendői vándor-lást még néhány hónappal, mentek északabbra, hogy ne kelljen, ha nem muszáj, vért ontani.

Ezután Szichon, Emori ki-rálya, kapuin döngöttek. De itt is háború helyett békés szóval, pedig ez már nem volt testvér és nem kötelezte őket a testvéri hang. Men-tek a követek újra és elmond-ták az ismert békés mondó-kát. „De Szichon nem en-gedte Izráel átalmenni az ő határára. És Szichon egybe-gyűjté minden népét és ki-mene Izráel ellen a puszta-ba és hadakozék Izráel ellen.”

Izráel itt sem nyult fey-verhez, őt támadták. Nem Emori határára belül, odáig még el sem jutott. A puszta-ban, ahol vándorolt. A tá-madást mégiscsak vissza kell-űtni. „Izráel megveré őt a kard élével és elfoglaltá az ő országát.”

Itt aztán megkezdődött az első honfoglalás: „Es elfog-laltá Izráel mindezen váro-sokat és lakék Izráel az Emori minden városában, Chesbonban és minden hoz-zátartozó mezővárosban.”

Nagy hadteljesítmény volt ez akkortájt. Emori orszá-gához hozzátartozott Moáb egy része is, a régi költők szépen meg is énekeltek azt a háborút, amelyet Emori vívott Moábert. Mi akkor-i-ban honalapítással voltunk elfoglalva, hallgatott hát a múzsa, megelégedtünk azzal, hogy belemásoltuk a Szent-írásba az Emori győzelméről szóló költeményt abban a há-borúban, amelyet Moávvál vívott, hogy az utókor így elképzelhesse a mi nagy győ-zelmünket. Aki szereti a szép háborús verseket, olvassa el Mózes IV. könyve 21. sza-kaszában.

Kár, hogy nem tudunk itt minden háborúra, amit őse-ink a Jordánon túl vívtak, kitérni, különösen gyönyörű részei ennek a könyvnek a Bileámról szóló fejezetek. E sorok célja azonban, hogy magát a Jordánontúli rövi-den bemutassuk.

Az elfogat Jordán túli részre két törzs vetette a szemét, Reuven és Gád. — Nyájban bővelkedő törzs volt mindkettő és ezt a hely-et igen alkalmasnak talál-ták baromtenyésztésre. Oda is álltak Mózes, Eleázár, a főpap, valamint a község fe-jedelmei elé és előadták ki-vánásukat. „Ha kegyessé-get találunk szemeid előtt, adassék ezen tartomány örökségül szolgálódnak, ne vigy minket át a Jordán folyón.”

Mózes félreértette szándé-kukat, azt hitte, a további harcok alól akarják magu-kat kivonni és erősen meg-leckéztette őket:

„Es mondá Mózes Gád fia-nak és Rubén fiainak: Hogy is képzelitek ti azt? Testvé-reitek, a többi-törzsek, há-borúba mennek, ti pedig

majd itt lebzseltek?! Nem skartok átvonulni a Jordá-non, nem akartok bemenni abba az országba, amelyet az Örökkévaló Izráel fiainak adott, meg akarjátok ingatni a nép szívét? Ismerem az ilyen beszédet, így tettek a kéme is, azok is el akartár-teríteni a nép szívét, és ime, most ti támadtok atyáitok helyett, gonosz emberek faj-zata, hogy még növeljétek az Örökkévaló fölgerjedt ha-ragját Izráel ellen.”

Izráel két törzsének a szá-r-déka azonban nemek volt. — Nem a harc elől akartak ők megszököni, küzdenek ők to-vább is örömetestvéreik-vel, amíg az egész országot el nem foglalják, őket csak a legelő vonzza, a nyájuknak nem volna alkalmasabb ter-riület ennél, az asszonyaik-nak és gyermekeiknek is jobb volna, ha itt maradná-nak és nem lennének kiteve a háború viszontagságainak.

Mennyi fájdalom, keserű-ség esendül ki tiltakozó sza-vukból: „Es közeledének hozzá (Mózeshez) és mon-dák: Aklokot akarunk itt építeni nyájaink számára és városokat gyermekeinknek, mi pedig felfegyverkezve si-tünk Izráel gyermekei előtt, míg bevittük őket helyükre. Csak gyermekeink lakjanak megerősített városokban a föld lakói előtt. Nem térünk vissza házainkba, meg Izráel gyermekei nem foglalták el, kiki örökségét, mert nem szerzünk mi birtokot velük a Jordán tulsó partján, ha-nem örökségünk kijut nekünk a Jordánon innen, nap-kelet felől.”

Mózes megbékélt a szelíd szóra, megtörtént a megegye-zés. Később Menáse feltör-zse is csatlakozott hozzájuk. A két és fél törzs mindjárt munkához is fogott. Épültek a falvak, a városok, az Irás a nevüket is feljegyzé, szám-szerint tizenöt, mintha csak azzal a szándékkal tel-le volna, hogy jussanak va-hozzá a mai napig is.

A kommentároknak még egy-egy kedves szavuk is van róluk. Mennyire jószág-szeretők voltak, előbb az ak-lokról akartak gondoskodni, csak azután fedérről a ház-népének, aztán meg, hogy víz-vezék voltak, pionírok, még többet is tettek, mint amennyit vállaltak, megma-radtak a feltétel öröklédá-jának.

Ebből a hatalmas terület-ből összesen vagy tíz telep-ülés maradt birtokunkban és minthacsak a Gondviselés kárpótolni akarna bennün-ket érte, sehol a Jordánon innen a szépségnek ez a tozbódása, az alkonyak az a lenyűgöző bája, a hajnal-nak az a szédítő varázsa, a csillagos éjnek az a megejtő káprázata, a napnak tüzes, vakító fénye, a természetnek termékeny bújásága, mint itt, a Jordánon túl.

Sehol az országban nem vált a hazatérő, felszabadult nép nyelvben annyira héber-ré, mint éppen itt. Ha szá-mokban, százelékban akarom kifejezni, nem kell ceruzá-hoz sem nyulnom, kiszámít-hatom fejben is, kimondha-tom nyugodtan — százzáze-lékosnak.

Sehol Dántól Éjlátig nem tapadt a zsidó nép annyira a földhöz, nem vált valóra az átrétegződés jámbor ál-ma, nem lett az úrból olyan tökéletes paraszt, mint itt, a régi dicsőségnek eme tör-pe emlékeiben. Urból paraszt, a szó legnemesebb értelmé-ben, paraszt, aki nemcsak a földnek szerelmese, hanem a kultúrának is buzgó ápoló-já.

Csupa csoda itt minden, hegy, víz, föld, de a legna-gyobb csoda rajta az ember, aki három határ találkozá-sánál itt meg tudott marad-ni, gyökeret tudott verni. Ha kivételalót lehet rajtuk ta-lálni, az legfeljebb az, hogy ők ezt a csodát nem látják, hogy ebben a csodában nem hisznek, hogy olyan nagyon természetesen találják ezt a szemük láttára lefolyt csod-át.

Csoda az is, hogy a szocia-lista rend itt minden forra-dalom, zökkenő nélkül váló-sult meg, anélkül, hogy a réginek hatat üzentek vol-na.

Ahogy a Jordánon átkel az ember, megszűnik a pénz

FEL ÁRON — TELJES ÉRTÉKET KAP.

10 KÖNYV 2.750-ÉRT  
5.450 HELYETT

1. S. ZWEIG: Levél egy ismeretlen asszonytól . . . . . —500
2. S. ZWEIG: Rettegés . . . . . —750
3. S. ZWEIG: Az eltemetett menóra . . . . . 1.200
4. S. MAUGHAM: Minden hiába . . . . . —400
5. S. GUITRY: Egy szelthamos naplója . . . . . —500
6. WINDSOR: Egy korona egy asszonyért . . . . . —200
7. E. DIAMANT: Canaris admirális . . . . . —400
8. E. DIAMANT: Tel-Aviv ostroma . . . . . —400
9. E. DIAMANT: Sortűz Bét-Naballánál . . . . . —350
10. F. KISHONT: Nu? . . . . . —750

Kapható: Tel-Avivban az Új Kelet kiadóhivatalában és a Chada-könyvtárban, Házárkon-u. 59. sz. a. - Haifa: Grünberg-er-nél, Szapira-u. 13 és az egész országban az Új Kelet kezelőnél. Postai megrendelésnél 300 pruta költséget számítunk fel. — A könyvek külön-külön csak bötti áron kaphatók.

értéke. Egyetlen bolt, egyet-len kocsmá, vagy akár gá-zozosbódé. És mégis terül az asztal és a Jordánoninni utas nem marad éhesen, még szivnivaló is kerül a szájába.

A ruhájuk is más, az élet-ről való felfogásuk is. Csak a szívük maradt a régi, a régi meleg zsidó szív.

Két határ közé van ékel-ve és mégis itt a legkevesebb a lopás, a legtrikább a beszí-várgás, a golyók süvítése sem okoz komolyabb kárt.

Gyárainak tenegeren telton is jó híruk van, termékei az ország legkeresettebb cik-kei, zenei fesztiváljait a vi-gát minden tájékról látó gatják, pedig 30-40 évvel ez-előtt még pusztá és kietlen volt az egész vidék, csak sa-kálók adtak éjjelenként a mocsarakban lakó vad tör-zseknek szerenádót.

Imádni bizony, mi tagadás, inkábbcsak a földet imádják, de ha messi országából való zárandók kerül tengeriük, folyójuk partjára, szent áhi-tattal megfürdök benne és szent ereklyeként kis üveg-csével haza is visz belőle.

Szabad szemmel végigte-kintethet az egészet, 1-2 óra alatt keresztül-kasul jár-nadot régi dicsőségnek, nagy hatalomnak eme csekély ma-radékát, de a régiek szerint olyan Izráel országa, mint a szarvasbőr, nyúlik, csak nyújtani kell.

## Képeslap

A sarkon utcai árus cipő-fűzőt ad el. Az egyik jötöl-tözött uriember minden reg-gel odadob egy tízcentest a szegényembernek, anélkül, hogy bármikor is elvette vol-na az azért járó cipőfűzőt. Amikor egy reggel az utcai árus újra megkapta a tíz-centesét, ezt mondta a jó-szívű embernek:

— Elnézést kérek, de a ci-pőfűző ára máttól kezdve 15 cent.

(Reader's Digest)

★★★

Különös módon követelt el öngyilkosságot a 80 éves palermai Giovanni Cardillo. Egy fegyverkereskedéshe-ment, ahol különféle revol-vereket nézett meg, majd az egyikre rámutatott, hogy az tetszik neki a leg-jobbban. Megkérte a keres-kezőt, hogy pontosan mu-tassa meg a revolver hasz-nálatát, majd azt kérte, hogy élestiténnel töltsé meg. Végül Cardillo hirtelen mozdulattal a homoká-hoz illesztette a revolvért és megfűzta a ravaszt, úgy hogy a helyszínen meghalt.

(Oggi, Róma)

★★★

Apró ötletek:  
Amig egy házaspár eljut odáig, hogy tényleg megen-gedhessen magának gyere-keket, addig már unokái van-nak.

Minél öregebb valaki, an-nál jobban tudott úszni fiat-al korában.

Amire szükségünk van, az egy népszerű kormány, nép-szerű áron.

A slágerekben a legjobb, hogy nem maradnak sokáig slágerek.

Az ökölvívás és a táncolás között az a különbség, hogy az ökölvívásban egyes fogá-sok tilosak.

(Reader's Digest)

★★★

Bölcseségek — kapásból:  
Az egocentrikus ember abban különbözik tőlünk, hogy ő nem titkoltja, hanem mások előtt is demonstrál-ja önimádatát.

A cinikusok azt állítják, hogy a megszokás több há-zasságot tart össze, mint a szeretet, csak azt felejtik el, hogy a házastársak sze-retet nélkül nem szokhat-ják meg egymást.

A demokrácia a néppel, a népért és a nép által való kormányzási forma, de az-ért még sem fér meg min-dig jól a néppel.

Önimádatunk megmagya-rázza azt az állítólagos rej-télyt, miért nem fedezzük fel egész életünkön át ön-hibáinkat, mikor pedig ugyanazokat a hibákat má-sokon pillanatok alatt fel-ismerjük.

(Schweizer Illustrierte Zeitung)

★★★

Felirat egy amerikai sze-nátor irodájában:  
„Amig beszélnek, semmit se lehet megtudni.”

(Reader's Digest)

## A 128 dolláros felsülés

A 64.000 dolláros találós kérdés száma vitán fe-lőbb Amerika legnépszerűbb televíziós mutatója. Min-den kedd éjjel mintegy 13 millió amerikai mond le az válaszáról, mozirol, színház-ról és más szórakozásokról.

Hal (komolyan, de azért szerelmesen): És hogy ment neki — mármint a politika?  
Randy (szerelmesen): Hát — így-úgy. Hol jól, hol rossz-szúl. Aztán egyszer csak be-ütött neki és sikerei voltak különösen egy Hitler nevű alakkal szemben. Azonkívül néhány könyvet is írt...

Hal: Well, mondjon „hel-lőt” a papának.  
A műsorszám történelmében még nem fordult elő, hogy világszerte ismert egyé-niség jelenjen meg a pódium-színre. A 45 éves Randolph Frederic Spencer Churchill öszülőhajú, kolerikus vérmér sékletű szerencsevadász, női klubok kedvence előadója, a londoni Evening Standard volt tudósítója és Sir Win-ston egyetlen fia. És most — mondta Hal — itt az idő, hogy munkához lássunk. Churchill favorit kategóriá-ját választotta: No. 6 — az angol nyelvet.

Hal: Ime, az első kérdés: Nyelvünk sok családi nevet vett át, melyek manapság egyszerű főnév, vagy igeként használatosak. Például a Gatling fegyvert, feltalálója dr. J. Gatling után neveztek el. Le fogok írni néhány sze-kelyt és a velük kapcsolatos incidenseket. Ön pedig megmondja, hogy milyen sza-vakat képezett belőlük a nyelv. — Hatvannégy dol-láros kérdés! (Gong.) Egy angol nemesember, aki olyan szenvedélyes játékos volt, hogy még enni sem kélt fel az asztaltól...

Hal: Mi a foglalkozása?  
Randy: Könyveket és cik-keket írok.

Hal (szerelmesen): És a kedves papája mivel fog-lalkozik?

Randy (szerelmesen): Nyugdíjba ment.

Hal (szerelmesen és ké-nyeskedve): És mivel fog-lalkozott, mielőtt nyugdíjaz-ták?

Randy (diadalmasan): Sandwich (óriási teps.)  
Hal: Igaza van 64 dollár erejéig. Most pedig 128 dol-lár. 1880 körül Earl Erne County Mayo-i nagybirtokos-nak olyan kiállhatatlan gaz-datisztja volt, hogy a kör-nyékbeli gazdák, kereskedők, stb., elhatározták, hogy meg-szakítanak vele minden ösz-szekötöt. Milyen szó származik ebből?

Randy (idegeskedve): Nem tudná világosabban megha-tározni? Ő... egy katona... ő...  
Hal: Gazdatiszt.  
Randy (mogorván): Igen. Tudom. Lord Erne. Valami... Nem jut az eszembe. Tudna valami tippet adni?

Hal (kétségbeesetten): Az egyetlen tipp, amit adhatok — például, ha egy társaság, vagy egy nemzet, vagy több nemzet összefog egy másik társaság, vagy nemzet ellen. A szót igeként is használják. Egy nemzet ellen irányul...

Gongkezelő (közbeszól): Még tíz másodperc...

Hal (rokonszenvesen): Well, Mr. Churchill, igazán sajnálom...

Randy: Nagyon szégyelem magam!

Hal: A szó: boycott!

Randy: Hát persze... Tel-jes black-out van az agyam-ban.

Hal: Remélem, legközelebb jobban fog menni.

De a legközelebbre nem került sor. Bár March meg-szerzte a műsor szabályait, amikor meghívta Churchillt egy újabb fellépésre, Steve Carlin rendező volt az utol-szó: „Semmi mentéség nincs rá. Otthon néztem vé-gig a műsört és egyszerűen belebetegedtem. Mr. Churchillt diszkvalifikáltuk.”

(42)

Stockholmi kurírok nagyszabású fogadás előkészületeiről hoztak híreket. Dán diplomaták jelentek meg és elmondták, hogy Kopenhága is a svéd koronaherceg ünnepélyes fogadására készül. Minden délelőtt eljött a párizsi evangélikus egyház lelkesze és Jean Baptiste-nak hittanórát adott. Jean Baptiste ugyanis Stockholmba való érkezése előtt, már Helsingör dán kikötővárosban, a katolikus hitről át kell térjen az evangélikus vallásra. A svéd hercegek előtt alá kell írja az augsburgi hittételeket. Svédországban ugyanis protestáns az államvallás.

— Voltát már protestáns templomban? — kérdeztem Jean Baptiste-t.

— Igen, kétszer Németországban. Eppen olyan, mint a katolikus templom, csak a szentképek hiányoznak belőle.

— En is protestáns kell legyek? — Jean Baptiste gondolkodott: — Azt hiszem, nem fontos. De a kedves, fiatal pap részére, ma, sajnos, nincs időm. Közben adjon hittanórát Oscar-nak. Oscar az augsburgi hitvallást kívülről kell megtanulja és még hozzá svédül, Brahe gróf majd segíteni fog neki.

Oscar franciául és svédül tanulja az augsburgi hitvallást. Jean Baptiste éjjeliszekrényén ott van a lista a fontos svéd nevekről. Az udvari kancellárt Wetterstedt-nek hívják. Természetesen Gustaf. Azt hiszem, a legtöbb svédet Gustafnak hívják. Azonkívül nagyon sok Löwenhjelmet van. Az egyik közülük, Karl Alex Löwenhjelmet, a listán meg van jelölve. Ő fogja várni Jean Baptiste-t Helsingörben és mint kamarafőnök Stockholmba kíséri. Nevéhez Jean Baptiste odairt egy szót: „Etikettkérdések”. Aztán itt van Toll gróf, Schonen kormányzója. A külügyminisztert Engströmnek hívják és a hercegeket Jakob Axel Lindholmnek.

— Itt hagyom a listát és kérek, hogy Brahe segítségével próbáld megismerni a neveket.

— De nem tudom őket kiejteni — panaszkodtam. — Te, például, hogyan ejted ki Löwenhjelmet?

Jean Baptiste se tudta.

— De meg fogom tanulni, mindent meg lehet tanulni, ha akarjuk — mondta és hozzáfűzte: — te is kezd meg az utazásod előkészítését, nem akarnám, hogy Oscarral tovább maradj itt, mint okvetlenül szükséges. Alighogy berendeztem szobákat a stockholmi királyi várban, el fogtok indulni. Megígéred nekem? — Nagyon követeleően hangzott. — Különben is arra gondoltam, hogy ezt a házat el fogom adni.

— Nem, nem Jean Baptiste, ezt nem teheted meg velem. Csodálkozva nézett reám:

— De hiszen, ha később Párizsba jössz, Julienél lakhatsz. Teljesen felesleges luxus egy ilyen nagy házat fenntartani.

— De ez az én otthonom. Ha legalább meg volna még a papa szép villája Marseilleben... de már nincs meg. Hagyd meg nekem ezt a házat, Jean Baptiste — könyörgtem. — Te is fogsz még Párizsba jönni és boldog leszel, hogy meg van a háza. Vagy talán inkább a svéd követségen vagy szállodában akarnál lakni? Késő éjszaka volt és Jean Baptiste ágyának szélén ültünk. Köröskörül tömött utazóbőröndök.

— Ha valamikor még visszajövök, ez nehezemre fog esni és nagyon fog fájni — mormogta és a gyertyafénybe bámult: — Igazad van Desirée, mégis jobb lesz itt, nálunk megszállni. Megtartjuk a házat, kisleány!

Ma délelőtt előállt a nagy kocsis. Fernand felrakta a csomagokat és a feljárnál várakozott. Most is a borovos uniformist viselte, de a gombokon már a svéd címer látszott. Az előcsarnokban Gustaf Mörner várta Jean Baptiste-t. En, Oscarral együtt kísértem le őt. Karját vállamra tette és úgy éreztem, hogy ez is csak egyike a sok bűcsű közül, amikor a frontra utazott.

Moreau tábornok mellszobára előtt hirtelen megállt és belenézett a márványarcba. Hogyan imádtá ez a két ember a köztársaságot! És most az egyik Amerikában él száműzetésben, a másik pedig svéd trónörökös lett.

— Küldd el ezt a mellszobrot is a többi dolgaimmal — mondta röviden. Aztán megélt bennünket. És Brahe grófhöz fordult: — Gróf, én szavatol azért, hogy a feleségem és Oscar a legsürgősebben utánam jönnek — mondta rekedten. — Esetleg rendkívül fontos lehet, hogy a családom Franciaországot sürgősen elhagyja. Érti, mire gondolok?

Brahe gróf Jean Baptiste szemébe nézett:

— Azt hiszem, igen, fenség!

Helsingör Dániában,  
1810 december 21-ről 22-re virradó éjszaka

Soha sem tudtam, hogy az éjszakák ilyen hosszúak és hidegek lehetnek. Holnap fogok Oscarral a fellobogóztó hadihajóra szállni, amely Sundon keresztül Svédországba visz. Haelsingörben szállunk partra, Svédország üdvözölni fogja Desideria koronahercegnőt és fiát, a trónörökösjelöltet. Az én jó kis fiamat...

Marie megint meleg vizespalackokat dugott az ágyamba. Talán hamarabb múlik el az éjszaka, ha ők, sok mindent kell pótól fog feljegyezni. De az összes meleg palackok ellenére majdhogyan meg nem fagyok.

A legszivesebben felkelnék és Napoleon cobolyprémjét venném magamra, Oscar szobájába mennék és ágyhoz ülnék. Megfogom a kezét, hogy teste melegét érzem. Kis fiam, testemnek része, hányzor ültem az ágyad szélére, amikor egyedül éreztem magam. Sok éjszakán át, amikor apád a frontokon harcolt. Tábornok, marsall felesége voltam... Oscar, nem én akartam ezt. És soha nem is gondoltam arra, hogy eljöhet az idő, amikor nem léphetek be a szobádba. De te most már nem alszol egyedül. Villatte ezredes kísér minket, aki hosszú évek óta az apád hűségese adjutánsa. Apád kívánta, hogy Villatte ezredes aludjon veled, amíg a stockholmi királyi várba

érkezünk. Hogy védelmezzem téged. Mitől, kedvesem? A gyilkosoktól, drága fiam, a merénylőktől, akik szegyelek, hogy a büszke Svédország csendben van és már fáradt az elvesztett háborúktól és örült királyaitól. És ezért az egyszerű Monsieur Bernadotte-t választották meg trónörökösül, akinek kis fia, Oscar Bernadotte, a marseillei selyemkereskedő unokája valamikor svéd király lesz. Ezért kívánja az apád, hogy Villatte ezredes a szobádban aludjon. És mellettek a fiatal Brahe gróf. Kedvesem, a gyilkosoktól félnék.

Az én előszobámban viszont Marie alszik. Istenem, hogyan horkol. Marie és én nagyon hosszú utat tettünk meg. Talán túl hosszú. A köd két napig akadályozta utunkat a Sundon át. A jövő áthatolhatatlanul szürke előttem. Nem tudtam, hogy valahol is olyan hideg lehet, mint itt Dániában. És emellett mindenki azt mondja: „Várjon csak, amíg megérkezik Svédországba, fenséges asszony!”

Október végén hagytuk el a Rue d'Anjou-beli házunkat. Vászonzatokat tettem a selyem fotelekre és a tükröket is letakartam. Azután Oscarral Mortefontainebe utaztam Juliehez, hogy az utolsó napokat vele töltssem el. De a fiatal Brahe gróf és a többi svéd urak már türelmetlenül várták, hogy elhagyjam Franciaországot. A sietség okát csak tegnap értettem meg. De nem tudtam addig elindulni, míg Le Roy nem készítette el udvari toalettjeimet.

Az őszi kertben ültem Julievel és a nedves, meleg föld edesen illatozott. Julie kislányai Oscarral játszadoztak, szegények nagyon soványak és éppen olyan sápadtak, mint Julie, egyáltalában nem hasonlítanak a Bonapartekra.

— Stockholmban rövidesen meg fogsz látogatni, Julie — mondtam, de ő csak vonogatta sovány vállait:

— Amint kiűzik az angolokat Spanyolországból, vissza kell mennünk Madridba. Sajnos, ott királyné vagyok.

Julie elkísért Le Royhoz a próbákra. Végül fehér udvari toaletteket rendelhettem magamnak. Párizsban mindig kerültem ezt a színt, mert Josephine viselte a fehéret. De Stockholmban csak keveset tudnak a korábbi császárnőről. Valaki azt mondta nekem, hogy Hedvig Elisabeth királynő és az udvari hölgyek Stockholmban még puderezik a hajukat. Nem is tudom elképzelni. Hogyan lehetnek a hölgyek Stockholmban ennyire maradiak? De, amint mondtam, Brahe sürgette az indulást. November elsején Le Roy leszállította a ruhákat és harmadikán már el is utazunk Párizsba.

Az első kocsiiban velem utazott Villatte ezredes, az orvos, akit Jean Baptiste az útra alkalmazott és Madame La Flotte. A második kocsiiban volt Oscar, gróf Brahe, Ivette és Marie. A harmadik hozta a csomagjainkat. Eredetileg a felolvasónót is magammal akartam hozni. De a hölgy már csak annak gondolatára, hogy el kell hagyni Párizst, úgy el kezdett sírni, hogy inkább Juliehoz ajánlottam be. Brahe gróf elmondta, hogy a svéd királynő már összeállította az udvartartásomat. Uvárvárhölgyek, felolvasónők és komornák. Madame La Flotte viszont lelkesedett az utazásért, mert Brahe grófta szerelmes.

— Hogy Madame irni tud, az biztos, hiszen a rendőrségtől jó fizetést kapott a rólunk irt jelentéseiről — mondtam neki —, de vajjon olvasni is tud? La Flotte vérvörös lett. — Mert, ha tud olvasni, akkor felesleges új felolvasónót alkalmaznom.

La Flotte lehajította a fejét:

— Ugy örülök előre is Stockholm-nak — ez az észak Velencéje — suttogta.

— A dél Velencéjének jobban örülnék, mert én délről származom — válaszoltam.

Ez mind már régmúltak tünik, pedig csak hat hete történt. De hat hét alatt állandóan kocsiiban ültünk. És minden este ünnepség volt a tiszteletünkre. Amszterdamban, Hamburgban. Különös nevű városokban éjszakáztunk, mint Itzehoe, Apenrade. Csak a dániai Nyborgban álltunk meg hosszabb időre. Tudniillik onnan kellett hajóval Kopenhágába indulnunk. Itt ért el bennünket Napoleon kurírja.

A kurír fiatal lovassági tiszt volt, aki egy nagy alakatlan csomagot hozott és éppen akkor adta át, amikor a hajóra akartunk szállni. Lovát a parton az egyik oszlophoz kötötte és líhegve rohant utánam a csomaggal:

— Jelentem alássan, szívélyes üdvözetlet hozok öfelségétől!

Brahe gróf átvette az alakatlan csomagot és Villatte megkérdezte:

— Levelet nem hozott a fenséges asszonynak?

A fiatal tiszt tagadólag rázta a fejét:

— Nem, csak ezt a szóbeli üdvözetletet. Amikor a császár meghallotta, hogy a fenséges asszony elutazott, azt mondta: „A legrosszabb szezon Svédországba utazni”. És körülnézett. Pillantása rám esett. Parancsot kaptam, hogy azonnal utazzam a fenséges asszony után és adjam át ezt a csomagot. A császár azt mondta: „Siessen, a fenséges asszonynak szüksége lesz erre!” Alázatosan jelentem, iti a csomag!

A fiatal tiszt összeverte sarkantyúit. A fagyos szél könnyeket esalt ki a szememből. Kezet nyújtottam neki: — Adját köszönetemet öfelségének és üdvözlje nevében Párizst!

Aztán fel kellett szállnom a hajóra. A kabinban kibontottam a császár csomagját. Megállt a szívverésem. Egy cobolyprém! A legdrágább szörme, amit valaha láttam.

— A cár által adott három coboly egyike — suttogta La Flotte, meghatottan. Mindenki hallott erről a három cobolyról, amelyet a cár Napoleonnak ajándékozott. Az egyiket Josephine-nek adta, a másikat legkedvesebb hűg, Polette vállára tette és a harmadik — igen, most a téréimen van. Mert annyira szükségem lesz rá... De ennek ellenére fázom. A régi tábornoki kabát valamikor jobban melegített. Napoleon köpenye azon a viharos éjszakán. És Jean Baptiste köpenye egy esős párizsi éjszakán. Azok a köpenyek nem voltak aranyos hímzések,

mint manapság, hanem durva szöveteiből voltak és rosszul szabtak. De egy bátor, fiatal köztársaság uniformistá voltak.

Három órát hajókáztunk Nyborgtól Korsörig. La Flotte tengeri beteg lett és nem kívánta, hogy Brahe gróf fejét tartsa. Ez biztos jele volt annak, mennyire szerelme belé. Villatte segített neki. Pedig ez az orvos kötelessége lett volna. De az orvos eltűnt. Végül Oscar találta meg.

— Fenn van a fedélzetén és okád — mondta.

— Csak hány — helyesbítette a fiatal Brahe.

— Hogy mondják ezt svédül? — akarta tudni Oscar.

Marie valamilyen erősen szagos üveget nyomott az orrom alá.

Korsörben csak egy napot pihenhetünk, mert december 17-ikén már Kopenhágába kellett érkezünk. A dán király már mindent előkészített a fogadásra.

— A fenséges asszony tiszteletére ünnepi estély hangalakoncerttel egybekötve — jelentette Brahe gróf. Ebben az időben Dániában már öt órákor koromsötét van. Most egy kocsiba szálltunk, hogy egymást felmelegítsük.

— Brahe gróf, meséljen valamit a dán királyról, kértem — ügye Frederiknek hívják?

— Az összes dán királyokat Frederiknek vagy Christiannak hívják — mondta Villatte ezredes.

— VI. Frederik király — közölte Brahe.

Eszembe jutott, hogy Frederik király is beleszólt a svéd trónörökös-választásba.

— Ugye, az ő anyjának volt viszonya az egyik államminiszterrel? — kapcsolódott be a beszélgetésbe La Flotte.

— Hogyan is hívták ezt az államminisztert?

— Struensee. És a királynőnek, aki angol hercegnő volt, Caroline Mathilde volt a neve — jegyezte meg Brahe a kocsi sötétségéből. — És amikor a dolog kiderült, enné a Struenseenek levágták a fejét és a királynőt száműzték.

— Rémes! — mondotta izgatottan La Flotte.

Villatte mormogott:

— Nálunk éppen fordítva volt, Marie Antoinette és Axel Fersen gondolk.

— Pszt, Villatte — figyelmeztettem azonnal az esődest. Fersen végül is svéd volt és talán ez a fiatal Brahe a rokona is.

— Hogy hívták a mostani dán király atyját? — kérdeztem.

— Minthogy a jelenlegi Frederiknek hívják, az apját Christian kellett legyen — vélte Villatte.

— Ez nem éppen kötelező, de tényleg Christian volt a szerencsétlen VII. Christian — mondta gróf Brahe.

— Mjért szerencsétlen, mert megcsalta a feleséget? — akarta tudni La Flotte.

— Nemcsak ezért, hanem mert szellemileg nem volt rendben, úgy értem, hogy zavarai voltak.

— Egyszóval, nem volt teljesen normális.

— Nemcsak a Vasa-dinasztia, hanem a dán is... — kezdte megint La Flotte.

— Madame, ne feledjék meg magáról — mondtam gyorsan és a cobolyprém szorosabbra vontam össze magamon. Az én Oscarrammal majd ezekből a beteg eseményekből kell választania a feleségét? — villant át bennem Megborzongtam.

— Meg kellene valahol álljunk, hogy forró vizet töltsünk az üvegekbe — ajánlotta La Flotte. Leintettem, nemcsak azért fáztam, mert hideg volt. A félelem hozogtatott. Mennyi az árnyék, amelyet el kell kergessünk!

Kopenhágában az este zavaros álomban telt el. A kastélyban csak tizenhat éve lakik a királyi család. A fálkyák fényében egy kis rokokó-épületet láttam, amely barátságosnak és hivogatónak tűnt. A hidegtől és a radtságtól tagjaim meg voltak merevedve. Felvettem az egyik új, fehér toalettemet és Oscar után kérdeztem: — Marie a lábaimat masszírozta, mialatt komornák a hajamat fésülte. Marie azt mondta, hogy a gyerek még alig tudja nyitva tartani a szemét.

— Akkor tegyék azonnal ágyba — adtam ki a parancsot és Marie azonnal eltűnt. De gróf Brahe nyomomban bejelentette magát.

— A hercegnék okvetlenül meg kell jelennie az estánál — jelentette ki.

— Ugy látszik, az önké régi uralkodó-családjaikból fogalmuk sincs a gyermekeveleésről és aztán ezért elvárta zavarok a királyiak — feleltem dühösen. Gróf Brahe nem válaszolt, csak szemrehányóan nézett rám.

— Öltöztessék fel a gyermeket — sőhajtottam — a svéd kadétuniformisba, amelyet a férjem küldött.

Amikor kész voltam a toalettal, Marie egy pohár pezsgőt nyújtott nekem. Kiittam, de a mély szomorúság, amely eltöltötte a lelkemet, nem szállott el. A dán király pár nagyon kedves volt hozzám, mindketten kitűnően beszéltek franciául és hangsúlyozták, hogy mennyire csodálják a franciák császárt. A király nyomatékosan kért, hogy másnap reggel tekintsem meg vele az angol flotta bombázásának pusztításait Kopenhágában. Szentül megígértem neki. A vacsora alatt a király megismételte, hogy Napoleonnal együtt érez és hogy az angolokat köztársaságellenesnek tekinti.

— De hiszen az ön anyja angol hercegnő volt — mondtam önkéntelenül.

Igazán nem akartam megsérteni, de olyan fáradt voltam, hogy mindent kimondtam, ami eszembe jutott. Anyja megemléstére a király kínos zavarba jött. Pillanatszerűen Oscarra esett, aki már félálomban ette a fagylatot és mondtam:

— Ne tagadjuk meg soha az anyánkat, fenség! Öfelség ezután nyomban asztalt bontott és átmentünk a lakóterembe.

És most már majdnem három napja ebben a városban, Helsingörben vagyunk. Ha nincs köd, innen át lehet már látni Svédországba. De most ködös, borongós idő van. És a hullámvérés olyan erős, hogy gróf Brahe egyre halasztja a hajóját:

— Fenséges asszony, mégsem érkezhetsz meg Svédországba tengeri betegem. A Sund másik oldalán ugyanis nagy tömeg várja a koronahercegnő megérkezését és látni akarja a fenséges asszonyt.

(Folytatás kezdlen.)

# A PARANCSNOK SIRJÁNÁL

Dr. Kálmán Imre slosimjára

A cenzura az első órákban csak a szűkszávu hivatalos hírvány közlését engedélyezte. Így a reggeli lapok után nem jelentek meg különkiadások. A rádió is csak a már ismert néhányzavas OKW jelentést ismételte adásában.

Soha még nem várták az új híreket közlő délutáni lapokat olyan izgalommal Budapest utcáin, mint 1939 szeptember elsején, kétóra körül.

Eppen akkor lépett le az autóbusról, amikor az Atheneum épülete mögül előrajzó rekedten kiálló, loholó rikkancsok a Wesselényi utca felé értek.

— Van benne valami új? — kérdezte az újságra mutatva, melyet rövid közlekedés után szereztem. Feléje nyújtottam a lapot, ő átfutotta a vastagbetűs sorokat, majd megjegyzés nélkül adta vissza az újságot.

— Hová megy most? — kérdezte pár lépés után.

— Haza, ebédelni. Felémillantotta szemüvegét.

— Tehát van ideje? — Van, természetesen, pihenés idején.

— Többeket nem tudok telefonon elérni... — felsóhajtott néhány mozgalmi vezető — üljön kocsihoz és értesítse őket, hogy — az órára pillantott — fél négykor várom őket a lakáson. Tehát egy óra múlva. Maga is legyen ott, meg az ifjúságiak közül még Mose, Máté és Jáákov.

— Igenis, máris indulok! — Várjon csak! — elvettem a pénztárcáját és egy öt-pengőt nyújtott felém — tessék — mondta.

— A kis Wesselényi-utcai lakásban pontosan fél négykor vagy tizenötön gyűltek össze a magyarországi Cohár-Bétár-mozgalom vezetői.

Valamennyien nagy figyelemmel halgatták dr. Kálmán Imre, a mindig időben eszelekvő vezető, lassútempójú, határozott szavait.

... megítélésem szerint a lengyel hadsereg nem képes feltartóztatni a németeket, talán csak a Vistula-mentén, de akkor se sokáig, ha nem kapnak komoly segítséget. Mindenesetre napokon belül igen sok menekültre számíthatunk a keleti Kárpátokon át. Egészen bizonyos, hogy túlnyomó többségük zsidó lesz... a németek elől menekülnek... Ugy gondolom, máris meg kell tennünk mindent, amit tehetünk, míg a magyar hatóságok nem intézkednek a határok fokozottabb őrzéséről. Megpróbálunk eljárni majd illetékes helyen, hogy az alant szervek ne górdítsanak akadályokat a menekülők útja elé. Mozgósítanunk kell a ruszinszkói csoportjainkat, készüljenek fel. Persze, mindent csak személynél és élőszóval. Este nyolckor indul a gyors, reggel Ungváron van. Ne engedjék, hogy az érkezők ott lézengjenek a városokban. Azonnal Pestre kell irányítani mindenkit a Király-utcai mozdonyokba.

— Hogyan igazolják majd az érkezők a mozgalomhoz való tartozásukat? — kérdezte valaki.

Dr. Kálmán Imre, az európai zsidóságra zúduló katasztrófa első óráiban, elsőnek tudta, mi a teendő, mi a kötelességük azoknak, akiknek még módjuk van a cselekvésre.

Az 1939 szeptembertől 1940 októberéig eltelt esztendő alatt dr. Kálmán Imre vezetésével a Bétár-Cohár-mozgalom „af-al-pi” alijái keretében több, mint tizenháromezer indultak Erec felé. A legnagyobb zsidó tömeg ilyen rövid idő alatt a magyar határok mögött az aliják történetében.

Dr. Kálmán Imre a „muskeljudentum” típusa volt a meghatározásnak pontosan abban az értelemben, ahogy Nordau elképzelte. Új zsidó típus a század elején, a politikai cionizmus hajnalán. Nyitlanként, biztosfellépésű, határozott hangú fiatal intellektuel, mindenben ellenkezője az évezredes galitokban megnyomorodott zsidó típusának tekintélyt szerző és tekintélyt tartó a nemzsidó világ felé is. Bár nem kereste a verekedést, mindenkor kész volt a viszályra. Minden sértő szót, vagy cselekedetet, amely a zsidóságot érte, melyről tudomást szerzett, személyes sérelemnek vett és az akkori idők és a nemzsidó világ szellemének megfelelően habozás nélkül meg is torolt. Számos antiszemitaalkodó joghatalmat, újságírókat, katonatisztet szólított kardja elé,

melyet félelmetes biztonsággal forgatott.

Mint tartalékos százados és mint a Monarchia egyik legszebben dekorált tisztje, egy nagyjelentőségű és különös személyes bátorsággal végrehajtott haditett, háborús múltjában a harmincas évek derekától, a zsidóellenes nyomás fokozódása idején vállalta el a magyarországi Cohár-Bétár-mozgalom „külgyminiszteri” feladatát — a magyar hatóságok felé.

Nem emlékszem sem a háború előtti, sem a pusztulás utáni időkben — amikor a magyarországi cionizmus újraszervezésének munkatársa voltam — egyetlen olyan esetre, mikor dr. Kálmán Imre nemet mondott volna, ha a cionista ügyben szükség volt rá. Soha nem mondott nemet, pedig nem egyszer sokat kockáztatott; ügyvédi praxisjogot, internálást, börtönt, — arról nem is szólva, hogy bár soha nem volt vagyonos ember, cionista célra nyitott pénztárcáját nyújtotta, vegyenek ki annyit, amennyit találnak benne.

Dr. Kálmán Imre sokat harcolt és sokat tett a Cionért folyó küzdelemben, de látványos gesztusok nélkül és nem beszél rólok, nem hivatkozott rájuk később se. Itt sem a hazában, Izraelben.

Mint annakidején az isztrai fronton, 1951-ben Budapestben is utolsóként tartotta a hadállást. Csak mikor már minden mozgalmi munkatársát, bajtársát átsegítette a magyar határon, akkor gon-

dolt a maga ügyére, s mint a mozgalom országos vezetője, utolsóként alijázott.

Lehet, sőt bizonyos, hogy ideérkezésekor, a hajóról való leszállakor, több mint negyven harcos cionistaesztendővel a múltjában többet várt, mint amennyit kapott, hisz többet is érdemelt volna. Lehet, sőt bizonyos, voltak napjai a kezdetben, amikor ajkára tolt a keserű kérdés: hát ezt érdemlem én? De bizonyos az is, hogy ezt a keserű kérdést senki sem hallotta.

Valószínű, úgy tett, mint annakidején, a nehéz években, ha nagy feladat megoldása várt rá.

Megigazitotta szemüvegét, végigsimította bajuszát, nagyot, elhatározott sóhajtott: — Nos, rendben van... hazaérkeztem, megöregedtem, megtörve, üres kézzel... hát lássunk hozzá... lássunk hozzá az élethez.

S elindult az izraeli élet nehézségei felé.

Ez öt évvel ezelőtt volt. Nemrég hallottam, hogy ügyvédi vizsgára készült. — Hatvankét éves volt, amikor úgy tervezte, hogy egy év múlva kiszögezi ügyvédi irodája tábláját egy jeruzsálemi ház kapujára.

Az év lelet.

Kis bádogtábla hirdeti harminc napja már a jeruzsálemi temetőben, hogy a kopár domboldal köves sírjában nyugszik dr. Kálmán Imre, aki 63 évet élt.

Dr. Kálmán Imre a Herzli Zsidó Állam eszméjének gálutai kajtonája, a Cionért folyó harc magyarországi frontjának bátor szívű tisztje, parancsnokunk, szomorú szívvel, de büszkén emlékezünk rád.

A régi „legénység” nevében: Abádi Ervin

Dr. Kálmán Imre arcán bosszús árnyék futott át.

— Kérem, én a zsidó menekültekről beszélek... szóval a Király-utcai helyiségünket át fogjuk alakítani. Az udvari traktusban a mostani irodák alvóhelyeket kell csinálni. Ácsoljanak emeletes ágyakat, így a három szobában legalább hatvan embert lehet majd elhelyezni. Természetesen konyhát is fel kell állítani... Számos aggályoskodó kérdés hangzott el ezután.

— És mi lesz az érkezők rendőrségi bejelentésével? Miből tartunk el ennyi embert? És mi lesz velük ezután? Mit csinálunk, ha még többen jönnek majd? Miből mindezt? — A rendőrséget majd elintézem — válaszolt dr. Kálmán Imre — egyetlen rendőr, vagy detektív oda be nem teszi a lábát. A menekültek továbbítása pedig az af-al-pi alijja keretében történik majd, melyet kiszélesítünk amennyire csak lehetséges. Ellátásukkal kapcsolatban tényleg szükség van már most nagyobb összegű készpénzre. A konyha felállítására és az ágyak és legszükségesebb egyéb ellátási cikkek beszerzésére körülbelül ötezer pengő kell. Ezért kérem ide X és Y chávverot — üljön kocsihoz és értesítse őket, hogy — az órára pillantott — fél négykor várom őket a lakáson. Tehát egy óra múlva. Maga is legyen ott, meg az ifjúságiak közül még Mose, Máté és Jáákov.

— Igenis, máris indulok! — Várjon csak! — elvettem a pénztárcáját és egy öt-pengőt nyújtott felém — tessék — mondta.

— A kis Wesselényi-utcai lakásban pontosan fél négykor vagy tizenötön gyűltek össze a magyarországi Cohár-Bétár-mozgalom vezetői.

Valamennyien nagy figyelemmel halgatták dr. Kálmán Imre, a mindig időben eszelekvő vezető, lassútempójú, határozott szavait.

... megítélésem szerint a lengyel hadsereg nem képes feltartóztatni a németeket, talán csak a Vistula-mentén, de akkor se sokáig, ha nem kapnak komoly segítséget. Mindenesetre napokon belül igen sok menekültre számíthatunk a keleti Kárpátokon át. Egészen bizonyos, hogy túlnyomó többségük zsidó lesz... a németek elől menekülnek... Ugy gondolom, máris meg kell tennünk mindent, amit tehetünk, míg a magyar hatóságok nem intézkednek a határok fokozottabb őrzéséről. Megpróbálunk eljárni majd illetékes helyen, hogy az alant szervek ne górdítsanak akadályokat a menekülők útja elé. Mozgósítanunk kell a ruszinszkói csoportjainkat, készüljenek fel. Persze, mindent csak személynél és élőszóval. Este nyolckor indul a gyors, reggel Ungváron van. Ne engedjék, hogy az érkezők ott lézengjenek a városokban. Azonnal Pestre kell irányítani mindenkit a Király-utcai mozdonyokba.

— Hogyan igazolják majd az érkezők a mozgalomhoz való tartozásukat? — kérdezte valaki.

Dr. Kálmán Imre, az európai zsidóságra zúduló katasztrófa első óráiban, elsőnek tudta, mi a teendő, mi a kötelességük azoknak, akiknek még módjuk van a cselekvésre.

Az 1939 szeptembertől 1940 októberéig eltelt esztendő alatt dr. Kálmán Imre vezetésével a Bétár-Cohár-mozgalom „af-al-pi” alijái keretében több, mint tizenháromezer indultak Erec felé. A legnagyobb zsidó tömeg ilyen rövid idő alatt a magyar határok mögött az aliják történetében.

Dr. Kálmán Imre a „muskeljudentum” típusa volt a meghatározásnak pontosan abban az értelemben, ahogy Nordau elképzelte. Új zsidó típus a század elején, a politikai cionizmus hajnalán. Nyitlanként, biztosfellépésű, határozott hangú fiatal intellektuel, mindenben ellenkezője az évezredes galitokban megnyomorodott zsidó típusának tekintélyt szerző és tekintélyt tartó a nemzsidó világ felé is. Bár nem kereste a verekedést, mindenkor kész volt a viszályra. Minden sértő szót, vagy cselekedetet, amely a zsidóságot érte, melyről tudomást szerzett, személyes sérelemnek vett és az akkori idők és a nemzsidó világ szellemének megfelelően habozás nélkül meg is torolt. Számos antiszemitaalkodó joghatalmat, újságírókat, katonatisztet szólított kardja elé,

ciál és latin duplahangzó. — 79. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

ma. 37. Héber szem. név. — 39. Francia férfi név. 42. Se... us, római politikus és hadvezér. — 43. Az osztrák-magyar monarchia rész volt. 45. Kövérség jele. 46. ...pei, kínai város. 47. Jean Giraudoux műve. 50. Krétai király. 52. Fordított héber férfi név. — 53. Számár hang. 55. A vadászat istennője. 56. K-val udvarol. 57. Kártyában lehet. 60. Elbeszélő költemény idegenesen. 64. Vissza: fonetikus munkaruha. 65. Kéreg. 66. Sivatagi pihenő (fel. duplázás). 68. Ko... gyarmat. 69. Testrészed. — 70. Óreg latinul. 71. Becézett férfinév. 73. Palesztinai aprópénz volt. 74. Napisten. 76. Becézett női név. 78. Kartács része. 80. Kuba része. 81. I. E. G. 85. Azonos betűk. 88. Angol tagadás.

— 89. Spanyol. 82. Ó, idegen nyelven. 83. Létezett, fordított. 84. U-val bagoly. — 86. Szeuda része. 87. Híres londoni harang. 89. Angol író. 90. Indókinai város.

Függőleges: 1. Dán szobrász (ék. fel.). 2. Angol női név. 3. Francia szarka. — 4. Angol eszika. — 5. Híres brigadéros. 7. Házállat. — 8. Szoknya. 9. Spanyol zongoraművész. 10. Zsidó származású pasa. 11. Az ókor egyik legnagyobb történése (a hetedik kockában dupla betű). 12. Csillag. — 13. S-sel szemre való. — 14. Fordított szobalánykellék. — 15. Amerikai író. 18. Erdélyi cionista vezető. 23. Álló víz. 24. Azonos betűk. — 25. Akna része. 27. Francia törvény. 30. Fordított ételiszorító, utolsó betű feleslegesen duplázva. 34. Ibsen drá-

dolt a maga ügyére, s mint a mozgalom országos vezetője, utolsóként alijázott.

Lehet, sőt bizonyos, hogy ideérkezésekor, a hajóról való leszállakor, több mint negyven harcos cionistaesztendővel a múltjában többet várt, mint amennyit kapott, hisz többet is érdemelt volna. Lehet, sőt bizonyos, voltak napjai a kezdetben, amikor ajkára tolt a keserű kérdés: hát ezt érdemlem én? De bizonyos az is, hogy ezt a keserű kérdést senki sem hallotta.

Valószínű, úgy tett, mint annakidején, a nehéz években, ha nagy feladat megoldása várt rá.

Megigazitotta szemüvegét, végigsimította bajuszát, nagyot, elhatározott sóhajtott: — Nos, rendben van... hazaérkeztem, megöregedtem, megtörve, üres kézzel... hát lássunk hozzá... lássunk hozzá az élethez.

S elindult az izraeli élet nehézségei felé.

Ez öt évvel ezelőtt volt. Nemrég hallottam, hogy ügyvédi vizsgára készült. — Hatvankét éves volt, amikor úgy tervezte, hogy egy év múlva kiszögezi ügyvédi irodája tábláját egy jeruzsálemi ház kapujára.

Az év lelet.

Kis bádogtábla hirdeti harminc napja már a jeruzsálemi temetőben, hogy a kopár domboldal köves sírjában nyugszik dr. Kálmán Imre, aki 63 évet élt.

Dr. Kálmán Imre a Herzli Zsidó Állam eszméjének gálutai kajtonája, a Cionért folyó harc magyarországi frontjának bátor szívű tisztje, parancsnokunk, szomorú szívvel, de büszkén emlékezünk rád.

A régi „legénység” nevében: Abádi Ervin

Amióta — tíz évvel ez-

előtt — a Világbank megalakult, 2720 millió dollár összeget folyósított 150 kölcsön formájában 43 államban. 58 tagállammal rendelkezik, amelyek közül Jugoszlávia az egyetlen kommunista. Óvatos, lassú és igényes rendszerét igen gyakran kritizálták.

Egyiptom Nasser ezredese például, amikor az asszuzuáni gát építésére 200 millió dollárt kellett volna hogy kapjon a banktól, egy ízben kijelentette, hogy a bank feltételei belegázolnak Egyiptom nemzeti független ségibe. Az inflációban észé Brazília, amelynek kölcsönkérélmét a bank elutasította az intézményt lehetetlen provinciális társaságnak minősítette.

A Világbank ötlete először 1944-ben a Bretton Woods-i (New Hampshire) DNO pénzügyi konferencián vetődött fel. Két főépítész: a néhai Lord Keynes brit közgazdász és Harry Dexter White, az amerikai pénzügyminisztérium volt főosztályvezetője. Keynes vallotta azt az elvet, hogy a nemzetgazdaságok prosperitásának és válságának körforgását a kormányok megfelelő értelemes intézkedésekkel feltarthatják, amely elvét Amerikában elméletben utána ugyan, de a gyakorlatban bevezették. Dexter White azóta hazatérve a vádolták a Szovjetunióval fenn tartott háborús kapcsolatai miatt.

A banknak, melynek jelenlegi feje, Eugene Black, mindig amerikai volt a vezetője. A vezető főosztályosok többsége Amerikából, Angliából és Hollandiából került ki, miután a nemzetközi pénzügyben ezek a nemzetek rendelkeznek a legnagyobb tapasztalattal. Arabok és ázsiaiak nincsenek magas pozícióban, de a 16 tagú tanácsban közvetve képviselve vannak.

A Világbank kifejezetten kapitalista vállalkozás, de alapszabályai tiltják hogy döntéseit politikai okok befolyásolják. Néha az is előfordul, hogy az Egyes



# Találkozom a bolsevizmussal

Írta: Weissburg Chájim

Az alábbi elbeszélés a szerző „Az úton levő állam szolgálatában” című önéletrajzában „Bögő költő” (Kettős számkivetésben) című kőtetőből való további szemelvény. A kőtető a szerzőnek az első világháború folyamán a szibériai hadifogságban megélt emlékeit írja le.

Az orosz cionisták lent a városban elhatározták, hogy nagy bált rendeznek a Zsidó Nemzeti Alap javára, amelyet ők már akkor is Keren Kájimmet Lőjiszráélnak neveztek. A hadifogolytáborból, a Vojenni Gorodokból száz tisztet hívtak meg a bálra.

Határtalan izgalom remegte át a tábor zsidóit. Aki minden nap kenyeret eszik, az nem tudja, mi az, amikor nincs kenyér. Így csak az a férfiember tudja, hogy mi a nő, akit erőszakkal, hosszú időre elzárnak tőle. A nő az ő szép arcával, bájos vonaljaival, kecses mozdulataival, hajának illatával, muzsikáló hangjával, lényének finomságával... ő, mindez csak az tudja igazán értékelni, aki valaha a hadifogság keserves kenyerét ette. Nem egy bizonyos nőről van szó, nem feleségről, nem szeretőről. Hanem „a” nőről.

A hír, hogy a városba mehetünk, sőt bálban, igazi, tiszta polgári nökkel táncolhatunk, egyszerre még azokat is cionistákká tette, akik eddigél ingadoztak. Valóságos ostrom alatt tartották az én szobámat, a „Cionista Szobát”, ahol eldöntésre került, ki megy, ki nem megy.

Végre eljött a nagy nap. Mindenki szép, tiszta egyenruhát, sőt vörös-paszományos feketé szallonnadrágot szerzett magának erre az alkalomra. Mindenki újonnan felvarratta a rangjelzését is.

amit különben, hogy az idők folyamán leszakadozott, nem igyekezett az ember rendbehozni. Mi szükség lett volna rá? Szépen, menetelálatban tettük meg azt a körülbelül nyolc kilométeres utat, ami a Gorodokot Krasznójárszktól elválasztotta. Ez főleg a rablók miatt történt, akik a forradalom kitörése óta szabadon garázdálkodtak azon az úton. Ki mert volna egy százfőnyi menetelő katonai oszlopot megtámadni?

A városban érdekes hír fogadott bennünket. Arról volt szó, hogy a bolsevikiek parancsot kaptak a központi kormánytól, hogy még aznap vegyék át az uralmat a város fölött. Ezt könnyű volt Trockijéknak így elrendelni, de nehéz volt mint egy nyolcezer kilométernyi-re Moszkvától végre is hajtani. A város lakosságának a zöme, élén a kozákokkal, ellene volt a dolognak. Óles plakátok ordították a falakról, hogy az „igaz-oroszok” inkább meghalnak, de „nem adják át a zsidóknak a várost”. Másrészt híre volt annak is, hogy a bolsevikiek erős katonai segítséget küldenek a krasznójárszki elvtársaknak. Mégpedig — osztrák-magyar fegyveres erőt.

Hogy a mi bakáink nagy számmal álltak be az akkor szervezés alatt álló „vörös hadseregbe”, arról már tudunk. Járt hozzánk magyar nyelvű lapjuk, amely barna csomagolópapíron (nem volt akkor más újságpapír Orosz országban!) Omszkban jelent meg. A lap szerkesztője a magyar betegsegélyző általalm jól ismert kolozsvári tisztviselője, Kun Béla volt...

A krasznójárszki kommunista vezetősége mindenestre magabiztosan járt el: ultimátumban szólította fel a város katonai parancsnokságát a megadásra. Az ultimátum éjjeli tizenkét órakor járt le.

Nyíltan beszéltek a városban arról, hogy az úgynevezett „fehérek” még az ultimátum lejártá előtt megfogják támadni a zsidókat. Őket sem a bolsevizmus, sem az antibolsevizmus nem érdekelte, hanem kizárólag a pogrom-lehetőségek a zavaros időkben, az egyik rezsim vége és a másik rezsim kezdete közötti anarchiában. A város jólinformáltjai között pedig az általános vélemény az volt, hogy akár a fehérek, akár a vörösök győznek, — pogrom lesz a vége. A pogrom általános fosztogatással fog megindulni, de a végén zsidódémészárlással fog fajulni. A dolgok ilyetén alakulása az orosz ember természetrajzában az alapvonalán fekszik és azon sem Marx, sem Engels, sem Lenin, sem Trockij sem Bakunin, sem senki más soha változtatni nem fognak...

Meg voltunk győződve róla, hogy a cionista estélyt ilyen körülmények között el fogják halasztani. Izgatottan kerestük fel Zuszánt, a patikust, a cionisták helyi szervezetének a titkárát. Ott találtuk lakásán az egész rendezőbizottságot. Ők is meg voltak győződve róla, hogy a fehérek és vörösök összecsapása zsidóellenes pogrommá fog fajulni. Sőt azt mondták, hogy ők ezt már napok óta tudják. De ők nem abból a szempontból nézték a dolgot, mint mi. Azon a véleményen voltak, hogy az estélyt semmiképpen sem szabad elhalasztani. Éppen a pogromveszély miatt nem szabad elhalasztani. Ugy vélekedtek, hogy most végre elérkezett az ideje annak, hogy a zsidók megfelelően védekezzenek és ha ezt megtették, egyszer és mindenkorra olyan leckét adtak a buligánoknak, hogy soha

többé pogrom Krasznójárszki városában nem lesz. Én, mint képzett cionista, már régen ismertem, de gorodoki barátaim, azok az új cionisták, akkor hallották először ezt a szép orosz szót: „számoboróna”. Önvédelmet jelent ez a szó. Először az 1905-ös pogromok idején szervezték meg a cionisták. Ez a „számoboróna” volt az előfutára a későbbi erejiszráéhi „haganá”-nak.

A krasznójárszki cionisták elmondták nekünk, hogy a „számoborónában” a város összes zsidó fiatalemberei meg vannak szervezve és hogy vannak lövegyverek is. Elárulták azt is, hogy a mi meghívásunk is önző cselekedet volt a részükről: száz cionista, akik pogromnál veszedelmesebb cselekedetekben mint parancsnokok álltak meg a helyüket, az ő javukra kell, hogy billentsek a mérleget minden szám szerű kisebbségük mellett is.

A száz tiszt között, akik lejöttek a városba, sokan voltak olyanok, sőt a többség olyanokból állott, akik hosszabb időt töltöttek a harctéren mint én, magassabb rangban voltak mint én és idősebbek voltak, mint én. De azért én mégis azzal a szemérmelen kérésrel fordultam hozzájuk, hogy egyezzenek bele abba, hogy én vegyem át az egész „számoboróna”, tehát az ő fölöttük való parancsnokságot is. Soha életemben, sem azelőtt, sem azután, nem kértem a magam részére megtiszteltetéseket, de akkor úgy éreztem, meg kellett tennem. Kellett.

Patétikus hangon fordultam hozzájuk és csupa szentimentekre hivatkozva, igyekeztem a lelkükre hatni. Elmondtam nekik, hogy cionista vagyok, amióta az eszemet tudom s hogy egész életemben az volt lelkem leghőbb vágya, hogy vajna megadná nekem a Sors, hogy fegyverrel a kezemben népem élén harcolhassak népem gyilkosai, a buligánok ellen, pont akkor, amikor azok pogromot akarnak rendezni. Lehet, hogy viselkedésem mosolygeltető volt. De én nem tekintettem annak. És a többiek sem tekintették annak. Friss cionisták voltak mind és hogy cionistákká lettek, majdnem mindenkinél ez volt a fő indítók: felforrrott a vérük, amikor arról hallottak, hogy a civilizáció tetőfokán, fehérek emberek, az ókoriakon is túlvető barbársággal programszerűen rendeznek mérszárlásokat védtelen emberek között. Védtelen emberek között, akikről a cionizmus megtanította őket, hogy testvéreik nekik! Mindnyájan telve voltak harciavágygyal.

Dr. Baumann főhadnagy, a Gorodok legszébbén dekorált tisztje és egyúttal egyik legokosabb, legbájosabb embere, közölte velem az összeesküvés határozatát. Azt mondta, hogy nem kell őket kapacitálnom, mert szívesen bízzák rám a parancsnokságot, hálából azért a jöttémért, hogy felnyitottam a szemüket a cionizmus számára.

Dramái jelenet volt és én nagyon büszke és nagyon boldog voltam.

Húsz orosz gyalogsági fegyverből és százötven darab kemény furkósból álló a városi zsidók egész fegyverraktára. De volt mintegy kétszáz fiatalemberük, többnyire az orosz hadsereg egyenruhájában, akik fegyver nélkül is elsoráng anyagnak ígérkeztek. Egyetlenegy tiszt, vagy altiszt sem volt közöttük, de mindennél többet ért, hogy szemek bátorságon kívül intelligenciát is sugároztak. Még furkósból sem jutott mindenkinek. Asztallabakat és hasonló „fegyvereket” vettek magukhoz.

A város kultúrpalotája, amelyet az estély céljaira kibéreltek, hatalmas épület volt, széles lépcsőházzal a közepén.

Mindenekelőtt elrendeltem, hogy a város minden zsidója ott legyen az estélyen. Még a csecsemőket is el kellett hozni. Számításom az volt, hogy szétszórtság esetén az egyes zsidó családok védtelenül volnának kiszolgáltatva a buligán-tömegeknek. Annak a számításomnak a helyességéről is sikerült meggyőzőm a krasznójárszki cionistákat, hogy a koncentrációra csak egy éjjel lesz szükség, mert logikusnak látszott, hogy másnap reggelig valamelyik harcoló fél, vagy a fehér, vagy a vörös, úrrá lesz a helyzeten és így lesz majd egy rezsim, amely közbiztonságot fog teremteni.

A bejárat őrzését egy pécsi ügyvédre, dr. Wolff hadnagyra bízta. Az összes lövegyverek egyelőre neki lettek átadva és szigorú parancsot kapott, hogy a kapu elé emelt mellvéd mögött tüzzel verjen vissza minden támadást, de onnan ne mozduljon el.

Dr. Wolff hadnagy új nem hajította végre a parancsot. Legalább ötször indultak a kultúrpalota ellen támadásra az orosz buligánok. Dr. Wolff egyszer sem vezényelt tüzet ellenük. Minden támadásra ellentámadást rendelt el. Csak a furkósbokat engedte használni. Ahányszor az oroszok, akik könnyű győzelemre rőfentek össze, rohamra indultak, artikulátnul üvöltöző zsidók ugrottak nekik a mellvédek mögül és botjaikkal agyafőbe verték őket. A buligánok minden egyes alkalommal

**Figyelem!** Magyarországi, romániai, csehszlovákiai, jugoszláviai, lengyelországi, franciaországi, németországi, ausztriai, stb., volt munkaszolgálatosok, sárga csillagot viseltek, gettósok, bujkálók és mindenféle náci-üldözöttek jelentkezzenek

**LICHTSCHEIN és WALLERSTEIN**  
TEL-AVIV, ALLENBY 90, I. EMELET

német kárterítési irodájában. Gyors feldolgozás. Jó németországi összeköttetés és ingyenes információ. Rokkantaknak külön osztály

Hivatalos órák: délelőtt 9-1, délután 4-6.

Vegyen szívesen **SHELL-GÁZT** 164 fontért, 12 havi részletre. **DAFA RADIOÜZLETTEN.** Tel-Aviv, Erlanger-utca 1. sz. (szuterén), Táchana Merkazit.

**KALAPOT CSAK**  
**Hesh Schwarz-NAL**  
VEGYEN.  
T.-A., Nachlat Benjamin 40.  
TISZTITAS • JAVITAS.

**Régi szőnyegét UJJÁALKAPTA**  
**„MANDLIA”** Tel-Aviv, King George 1. (Fogtér) ★ Vétel-eladás

pánikszzerűen menekültek el a tett színhelyéről. Nem voltak hozzájukvona sehol, széles Oroszország területén, hogy a zsidók védekezzenek, sőt „ellentámadjanak”. Arra pedig igazán nem lehetett felkészülve, hogy a gorodoki zsidók be voltak gyakorolva erre a harcmodorra. A „visszabunyzók” alkották a kapuőrsg zömét. Dr. Wolff segédtszítja a fővisszabunyzó, a szelid, cvikkeres Klopstock, a „Messiás” volt.

Dr. Wolff annak idején nem volt tagja a „visszabunyzók” társaságának. Akkor még nem volt cionista. Most aztán elemében volt. Bikaerejű ember volt és ahová az ő botja ért, ott szakadt a bőr és repedt a csont.

Hosszú évekkel azután, hogy mint a Keren Kájimmet Lőjiszráél jeruzsálemi főirodájának a delegátusa Pécest jártam és ott találkoztam Wolff doktorral, mint élete legboldogabb napját emlegette azt a bál éjszakát, amikor zsidó fiuk élén a buligánokat püfölte Krasznójárszki sötét utcáin, amelyeket a sarkvidéki klíma fehér hava csak kisértetiesen tudott megvilágítani.

Bent a nagyteremben a zsidók, a táncolók és a nem táncolók, tudtak az egyes támadásokról. Tudniok kellett, hiszen a terem zsvaja és a zeneszó nem szárnyalhatták túl az étkelen lármát, ami az utcáról felhatólt. És ekkor megtanultuk becsülni az orosz zsidókat. A férfiak nem idegeskedtek, a nők nem hisztériáskodtak, a zenészek tovább muzsikáltak és a táncolók tovább táncoltak. Mintha mi sem történe a városban, sőt közvetlenül az épület előtt! Talán, mert tudták, hogy a védelem meg van szervezve? Nem tudom. Azt azonban mindenki megtudhatta azon az éjjelen Krasznójárszki, egyszer s mindenkorra megtudhatta, ha azelőtt nem tudta volna, hogy a zsidó faj minden, csak nem gyáva!

Ami pedig bennünket, hadifoglyokat illet, többre volt szükség bátorságnál. Nem bántuk volna, ha ezt máskor kellett volna bebizonyítanunk. Jömagam éppen egy gyönyörű, ovális arcú leánykával táncoltam a boszont. Fekete volt a haja, mint az ében és a szemei, mintha külön életet éltek volna. Szinte elolvadtam a gyönyörűségtől. És akkor behatolt a terembe dr. Wolff bönmbőlő hangja:

— Csak a fejt, hogy ne sántuljon!  
Minden idegszálam azt parancsolta:  
— Maradj!  
De én faképnél hagytam a leánykát és rohantam le dr. Wolffékhöz...  
Gáluti zsidó-sors.  
A hajnali órákban már nyilvánvaló volt, hogy a

## Nagy emberek mosolya

Sarah Churchillt, a nagy angol államférfi színésznő leányát megkérdezték, nem okoz-e neki akadályokat színésznői karrierjében a neve.

— Az emberek jó színésznőnek tekintik önt, vagy pedig csak azért ünneplik, mert Winston Churchill leánya? — kérdezik őt gyakran.

— Efelőtt már sokat törtém a fejemet — válaszolta — és legutóbb a papával is beszéltem róla, nem lenne-e jobb, ha művészi nevet vennék fel. De ő nevetett és azt mondta: „Szó se lehet róla. Ha az embernek tehetsége van, úgy minden akadályt leküzd.”

Dr. Baront, a híres pesti sebészprofesszort felhívta egyik régi páciense és arra kérte, hogy sürgősen operálja ki a felesége vakbéljét.

— Az lehetetlen — válaszolta dr. Baron, — hiszen a felesége vakbélét alig egy évvel ezelőtt eltávolítottam. Hallott már olyan emberről, akinek két vakbélbe lett volna.

— Nem, professzor úr, ilyen esetről nem hallottam, de ön nem hallott még olyan esetről, hogy valaki elvált a feleségétől és másodszer megnősült?...

Clifton Webbnek, a híres hollywoodi filmszínárnak nehézségei vannak a titkárnőivel. Vagy ő nincs velük megeledve, vagy pedig a titkárnők mennek férjhez, úgyhogy Webbnek gyakran van üresedésben ez az állás. Legutóbb Clifton Webb így definiálta a „titkárnőket”: „Titkárnő olyan nőszemély, aki pénzt kap azért, mert gépelni tanul, miközben férjét keres magának.”

Nagy emberek mondták: Adlai Stevenson: Jó a jövő emberének lenni — csak nem sokáig.  
Charles Bohlen, az Egyesült államok nagykövete: Oroszország az a birodalom, ahol a valószínű nagyon ritkán következik be, viszont a valószínűtlen dolgok naponként.

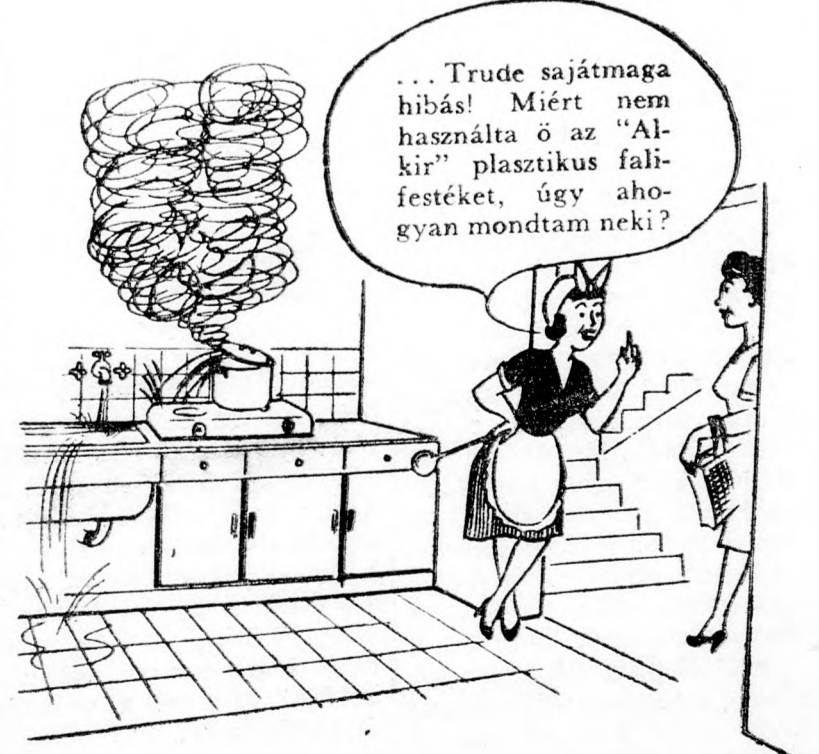
A. Toynbee professzor, az angol történész: A nemzetek között napirenden vannak az olyan zsarolások, amelyeket, ha mindennapi halandók követnének el, biztosan a börtönbe kerülnének.

Sacha Guitry: Az élt sok furcsasághoz tartozik az is, hogy az ember annál haraposabb, minél kevesebb fogai vannak.

Aldous Huxley: A lírai költők olyanok, mint a madarak: ritkán veinek, sohasem aratnak és az Isten mégis táplálja őket.

John B. Priestley: Egy szerető asszony képes a férjét isteníteni. De soha sem fog megszűnni oktatni és kritizálni.

(Folytatás a 10-ik oldalon.)



AZ ÉTELE LEÉG. — DE A BESZÉDTEMA TULFONTOS (\*)

**HIRDETÉSEK**  
Az **UJKELET**  
az összes izráéli napilapok részére.  
**NYOMTATVÁNYOK**  
**WEINGARTEN**  
TEL-AVIV, Hittel Harakén 8.  
Allenby mozi mögött)  
TELEFON: 6 2 0 3 0.

**BAD RAHIT**  
MINDENMŰ  
BUTORSZÖVEK  
SZAKÜZLETE

ANGOL **EPINGLÉ**  
DUS VALASZTEKBAK

**DO-RE-MI**  
Minden este 8.30-kor.  
Szerdán 2 előadás, 4.30 és 8.30  
Szombaton este 2 előadás, 6.30 és 9.15 órákor.  
**The pajama game**  
amerikai komédia.  
A körút kezdete: 1956 nov. 9., péntek, Kirjút-Chájim; 1956 nov. 10., szombat és egész héten „Orán”, Haifa.

kes ról  
hoz a  
erkesztő.  
iff-War-  
natanjai  
ak „Béj-  
lyóiratá-  
sokszo-  
ppal el-  
heber,  
elven, a  
lakóinak  
ozzászú-  
il rajzo-  
is. A  
yek kö-  
találko-  
argyák-  
húskész-  
is meg-  
kiad-  
száma-  
Ezet há-  
méltat-  
téma a  
tési ősz  
javára  
ese. A  
hoz inté-  
szólítá-  
gletetés  
A leg-  
onban a  
módon  
ben sze-  
i a ma-  
ak eset-  
összeg  
szintén  
s további  
használ-  
kötünik.  
éka az  
volt haj-  
dménye-  
zik ter-  
tek bel-  
foglat-  
táztetek-  
sokágu  
termé-  
radhatá-  
sú diffi-  
yik cikk  
hisó té-  
a na-  
lezajlott  
s kütö-  
k a jövő-  
szóvia,  
a meg-  
birák-  
gaskző-  
t törvé-  
záraz ér-  
edmann”  
bevezet-  
bl etmál-  
kaposo-  
ntézetek-  
ka szük-  
ozza ki.  
yon ked-  
zregek  
adulását  
ori ilyen  
ndezése-  
es cikk  
zetekben  
dsmaan-  
kulturális  
tanul-  
dr. Slo-  
intézet  
orvosá-  
héberül  
szerző a  
zületés-  
ulója si-  
módon  
latti fo-  
pszicho-  
zó gyó-  
smerteti  
és ért-  
ke végén  
Freudnak  
és a zsi-  
tét hang-  
Aptel-  
thon is-  
adás” ci-  
dis ver-  
(s. m.)  
TIKUS  
(ORK)  
2.800  
peciális  
vakrác-  
szólító  
szólók.  
III. em-  
gy-u. 2.)

# ZENEÉLET

## Zongoraest

Maryan-Menachem Filar, a Filharmonikusok lengyel vendégzongoristája szombaton este adta Tel-Avivban az Ohel-Sémben egyetlen szóló-estjét. Mint tudjuk, hosszú éveket töltött koncentrációs táborokban, ahová már kislány korában került. Ez a körülmény több jelenségre vet világot, mely hangverseny során mutatkozott, s mely kétségtelenül befolyásolja a hallgatót véleménye kialakításában. Ezzel magyarázhatjuk azt a tünetet is, hogy a darabok felépítésénél oly gyakran megtorpan és kitűnő zongora-tudása és technikája ellenére sem képes elgondolását maradéktalanul megvalósítani. Pedig melegen érez, nagyon finom a kivitelezésében és teljesen uralja a hangszert, melyet igen szép billentéssel és választékos illéssel szólaltat meg. Ezen nagy kvalitásai mellett erős gatlásokkal kell megküdenie, melyek minduntalan elgáncsolni látszanak. Így Beethoven Mondschneinsonátájánál a vonalvezetés elmosódik, Bach C-dúr tokkátá- és fugájánál a szólamok megtörnek, sőt, amiben legutóbbiban mozog, — Chopin világában sem képes annak szallongó, szabadon szárnyaló fantáziáját követni. Kedélye, bensősége megérezhető, valamint rendkívül érzékeny kifejezés.

### A szabadságvesztésért járó kártérítési márkáösszeg ügye

Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter 1956. szeptember 26-iki rendeletében úgy intézkedett, hogy a nyugat-németországi kormánytól Izraeli állampolgároknak ki fizetendő kártérítési összegek 20 százaléka felett az érdekelteket károsultak eredeti valutájában rendelkezhetnek. Ezzel kapcsolatban a Muszov szövetség beadványt nyújtott a pénzügyminisztériumhoz, rámutatva arra, hogy a szabadságvesztés térsérei a magyar, román, szlovák stb. károsultaknak 1000-5000 márkáig terjedő összegek lesznek megítélhetőek. Ezek a károsultak vagy illegálisan — egy háztáskával — jutottak Izraelbe, vagy legjobb esetben egy 40 kg-os ládával, bútor, felszerelés és munkaeszközök nélkül. Az engedélyezett 20 százalékból — ami általában 200-1000 márkát tesz majd ki — ezen igénylők nem fogják tudni a hiányokat pótolni, tehát a Szövetség kéri, hogy

a) a szabadságvesztésért megítélt összegek felett, de legalább 3000 márkáig minden volt náciáldozat új olé, szabadon rendelkezessen s

b) bútor, gazdasági felszerelést, munkaeszközöket saját használatára vámmentesen ezen összeg keretén belül hozhasson be.

A TELI SZEZONBAN találkozunk a kedélyes

## OAZIS

### BABY-BARBAN

### RAMAT-GAN

Zene — tánc hangulat  
A legjobb konyha  
Népszerű árak  
Igazgató: EMIL GATLAN

Utolsó alkalom:  
kártérítést kapni  
Németországtól  
az új törvény szerint  
Forduljon hozzánk:  
"EXPRESS"  
TEL-AVIV, Allenby 93.

# Találkozom a bolsevizmussal

(Folytatás a 9-ik oldalról.)  
vörösök győztek. Erre volt visszavezethető az is, hogy Wolfféknak már jödeje semmi dolguk nem akadt. Ekkor azonban újabb aggodalom merült fel. A városi zsidók azzal jöttek hozzá, hogy nem jó, ha lakásaik üresen állnak. Amíg a harcok folynak, nincs aggodalomra ok, mert a harcoló felek egymással vannak elfoglalva és nincs idejük fosztogatásokra. De, ha vége lesz a harcoknak, a győztes fél föltétlenül ürügyül fogja felhasználni azt, hogy a lakás üresen áll, arra, hogy kirabolja.

### Gáluti zsidósors...

A mintegy háromszáz főből álló zsidó „hadsereg” erős patulokra osztottuk fel, ezeket a patulokat alaposan kioktattuk a következő taktikát illetően és — az összes zsidókat hazaszállítottuk. Mindenki hazajutott az otthonába. Ha ez a hazajutás nem is volt teljesen igazolmányos — utóvégre asszonyokat és gyermekeket is szállítottunk — egyetlen zsidó sem sebesült meg a veszélyes művelet folyamán.

En magam azt a járórt veztettem, amely Zuzmánékat, Kogánékat és a közeliükben lakó zsidó családokat szállította haza. Ugy éreztem magam, mint 1915 nyarán a harctéren, amikor az urlovi útközébe veztettem be a századomat a galiciai Sztripa folyó mentén. Mindenesetre itt a terep előnyösebb volt. Itt házak voltak, ott pedig fényes nap, nyílt terepen kellett előnyomulnom. De itt is olyan erős golyózápor süvített végig a légitérben, mint ottan. Csakhogy ott csupa fegyveres, fegyvelmezett férfit veztettem...

Azzal is szerencsénk volt, hogy Krásznójarsz városnak faházakból álló utcái sakkföldszerű szabálysággal voltak kiépítve. Akar csak New-Yorkban és a többi amerikai nagyvárosban, ahol az „avenue”-ket pontos, kilencven fokos derékszögben keresztelik a „street”-ek. A golyók Krásznójarszknak ebben a külön háborújában az „avenue”-kön záporoztak végig. Ami taktikánk abban állott, hogy a „street”-ek sarkain várjunk egy-egy golyómentes pillanatra és akkor — hirtelen átszaladtunk a szemben levő sarokra. Természetesen nem mindig ment ilyen simán, ilyen szabályszerűen a dolog. Az „átkelest” sokszor fegyverrel kellett kieroszakolnunk. Ami pedig a fegyvert illeti, most már jobban el voltunk látva, mint azelőtt való napon: szereztünk közben az ellenségétől...

Kogan hatalmas lakásában gyűltünk össze mindannyian a „civiliek” hazaszállítása után. A harcok a városban elültek. Csak

„Wohin”-ja. — ugyan honnan képesek magukat négyrejek (Marian Anderson is) ennyire tökéletesen beleélni az ilyen, számukra nagyon távoli világba?

Valószínű, hogy Warfieldet az olyan idegen világok meghódításában nagyban segítette elő kiváló zongorakísérője és korrespondensje, dr. Herz Ottó, aki ugyancsak előbbi minőségében remekelt ezúttal is, de akinek minden bizonnyal nagy szerep jutott abban, hogy partnere a zeneirodalom minden területén ennyire otthonosan érezze magát. — Ugy Warfieldet, mint Herz Ottót az ezúttal nagyobb számú közönség az őket megillető rendkívül forró ünneplésben részesítette, s egy kivételes élménnyel gazdagodva távozott a hangversenyről. — A művészek innen Törökországba, majd Görögországba és

néha-néha hallatszott egy-egy ösztűz jellegű roppogása: a győztes bolsevikiek végeztek ki a kezükbe került „fehéreket”. Kogan udvarán a szegedi közöszegred hadapródjának, Tolnai Árpád mérnöknek a rendezésében és irányításában a győztes zsidó hadsereg — ökröket süttött nyáron. Reggelire. Kogan ajándékozta ezeket az ökröket. Azt mondta, hogy attól eltekintve, hogy a jól végzett munka után ezt megérdemljük, még jót is teszünk vele, ha elfogyasztjuk az ökröket, mert hogy a bolsevikiek kerültek uralomra, rossz vért szűnne a szemükben, hogy annyi ökre van. A város többi mészárosai amúgy is már előre bejelentették nekik, hogy ők a leggazdagabb mészáros a kormányzósgában. Eleget ült, mondotta. „Tyur-mában” (ahogy a legsúlyosabb orosz börtönműtől hívták), amelybe 1912-ben a II. szibériai országos cionista konferencia összes résztvevőit csukták és nincs semmi kedve hozzá, hogy a cár után most már Trockij fogóságába kerüljön.

Menetszlopban, énekszóval vonultunk végig a város kivöröslobogózt fűtőcáján. A „Máo cur jósuati” dallamára menetlünk. Van nekünk vélemények, hogy a melódia még az ősi chás-moneusok harciindulója volt. Mi mindenesetre, mint olyant énekeljük. Más zsidó indulót nem tudunk, de abban is biztosak akartunk lenni, hogy a krásznójarszki zsidók tudják, hogy minden krásznójarszki zsidó tudja, hogy zsidó harciindulót héber szöveggel énekelünk. Mert azt tudtuk, hogy nincs zsidó a világon, akár cionista, akár nemcionista, aki ne tudná, hogy mi az a „Máo cur jósuati”. Csak a zsidók léteztek számunkra Krásznójarszknak. Mit érdekelt bennünket, hogy ezentúl vörösök, vagy fehérek fognak uralkodni a városban? Örültünk, hogy mint szabademberek nemcsak hogy megtaláltuk végre a zsidóságunkat, hanem demonstrálni is tudtuk azt. Mégpedig olyan módon, amelyért szégyenkeznünk nem kellett!

Visszatérve a Gorodokba, meg kellett azonban tudnunk, hogy nagyon is közérővel érdekel bennünket, hogy ki az úr lent a városban. Énekszóval akarunk bevonulni a Gorodokba is, de azok a jelenetek, amelyek a tábor kapujában fogadtak bennünket, elvetették a kedvünket a dalolástól. A világtörténelem legújabb korszaka vonult be a mi életünkbe is. A Gorodokra is kiterjesztette uralmát a diadalmas előretörő

### BOLSEVIZMUS.

A tisztitábor hatalmas kapuja a Kerenszkij-féle forradalom kitorése óta min-

előtt ismertette jövő évi műsorát, melyen hagyományaihoz híven, ezúttal is három új, a számára írott izraeli zeneműnek bemutatója is szerepel: Tál, Pártos Odón és Steinberg kompozíciói. A szólisták: Ellabelle Davis, kiváló néger énekesnő, Fenyves Lórán, Pártos Odón, Pnina Salzman, Joszi Civoni és Paul Tortelier lesznek. A zenekar más helyiségben, a rámat-gáni Bét Haezrachban fogja bérleti hangversenyeit megtartani.

Fenyves Lórán hegedűművész több hónapi külföldi tartózkodása folyamán nagy sikerrel adott Zürichben, Bécsben és Londonban hangversenyeket. Utóbbi városokban Farnadi Eddittel és Kabos Ilonkával játszott szonátákat. Fenyves Lórán jövő évre számos külföldi fellépésre kapott meghívást.

A Rámát-Gáni Kamarazenekar, mely Michael Taube vezetésével áll, a sajtó

dig tárva-nyitva állt. Ebben a nyitott kapuban és annak a környékén most ott szorongott a tábornak mind a háromezer lakója. A környező épületek ablakai és tetői roskadásig tele voltak kíváncsiakkal. Volt is, hogy mire legyenek kíváncsiak! Bolsevik csapatok jelentek meg a tábor körül. Ezek a bolsevik csapatok azonban nem orosz egyenruhát hordtak. Hanem osztrák-magyar egyenruhát! Csupán abban különböztek tőlünk, hogy nem csillagok a galériájukon, hanem piros sál-fok a karjukon, vagy a vállukon jelezték a rangjukat. A parancsszavak, amiket kiadtak, ugyancsak magyarul nyelven hangzottak el. A németek és törökök kíváncsian kérték mindennek a fordítását.

Egy hetke, zsidó képű parancsnok vonta magára a közfigyelmet. Legényeségi egyenruhát hordott, de a három vörös szalag a vállán azt mutatta, hogy kapitányi rangig vitte a világ legújabb hadseregében. A kapitány felénk fordult és a következő rövid, de velős közleményt adta le nekünk hangszóróján keresztül:

— Ezentúl itt rend lesz! Engedély nélkül ezentúl csak a halottaknak szabad elhagyniok a tisztitábor területét. Nincs kifogásunk ellene, hogy ezek minél számottevőbb halomra, ti bitangok!

Ezután az épületes szó-noklat után egy járó felé fordult és kioktatta, hogy kívülről, mindenütt a tábor körülvevő kerítés mentén haladva, hogyan kerüljenek a tábor. Majd így fejezte be utasítását éles, érces hangon, újra a hangszórót használva, hogy a nézőközönség is pontosan megértse minden szót:

— Es ha utatok folyamán tiszti betyárra akadtok, loccsantsátok szét puskatással a rothadt agyvejtét!

Elképesztő volt. Az égboltozat különböző rézszeiről egyszerre öt nap pislogott ránk a ködös levegőn keresztül. Nagyon érdekes természetű jelenség volt, amely azt bizonyította, hogy a kellenél közelebb kerülünk az északi sarkhoz. De ez most bennünket nem érdekelt.

— Ki lehet ez a nyegle lovag? — kérdeztem csak így magamban, inkább az öt naphoz, mint a körülállókhoz intézve a szavaimat, anélkül, hogy feleletet vártam volna rájuk. De kap tam feleletet. Számueli Miska őrmester, a Suhajda-étterem pincére, egy egyszerű cionista fiú állott mellettem. Ő felelt nekem anélkül, hogy bámuló tekintéttel akár egy pillanatra is le tudta volna venni a bolsevik tisztről:

— A testvéröcsém ő, Tibor — mondotta — Számueli Tibor.

elött ismertette jövő évi műsorát, melyen hagyományaihoz híven, ezúttal is három új, a számára írott izraeli zeneműnek bemutatója is szerepel: Tál, Pártos Odón és Steinberg kompozíciói. A szólisták: Ellabelle Davis, kiváló néger énekesnő, Fenyves Lórán, Pártos Odón, Pnina Salzman, Joszi Civoni és Paul Tortelier lesznek. A zenekar más helyiségben, a rámat-gáni Bét Haezrachban fogja bérleti hangversenyeit megtartani.

Fenyves Lórán hegedűművész több hónapi külföldi tartózkodása folyamán nagy sikerrel adott Zürichben, Bécsben és Londonban hangversenyeket. Utóbbi városokban Farnadi Eddittel és Kabos Ilonkával játszott szonátákat. Fenyves Lórán jövő évre számos külföldi fellépésre kapott meghívást.

Pataki László



Az izraeli rádió magyar adása  
20.45 órákor a 33.3, 43.9, 40.7 és 46.0 méteres hullámhosszon hallható. — Péntek: Hírek — Sajtószemle; szombat: Hírek — hetvégi krónika.

PÉNTEK  
A haifai rádió adása: 6.30; Május 20. 6.35; rövid hírek: 6.37; torna: 6.47; zenélés: 6.47; hírek: 7.15; hanglemek: 7.15; Jaffa Jarkoni énekel: 12.30; fűvészenekari hangverseny: 12.30; a kórházak kíváncsiadóműsora: 13.30; hírek héber, angol és francia nyelven: 13.48; hanglemek (párhuzamos műsor): 15.30; háttér: 16.30; könnyű zene: 17. klasszikus zene kíváncsiadóműsora: Beethoven: Kreutzer-szonáta Dávid Ojstrach (hegedű) előadása; Schubert: Wanderer Fantasia: 15.30; könnyű zene (párhuzamos műsor): 19. hírek: 19.30; Sábhat salom: 21. hírek: 21.15; Berlitz: Nyitány „Tengeri rabló” Sternberg: „Népem”, dalgégye: leg: Csajkovszkij: Szimfónia: 2. moll: 22.30; néptáncok: 23; hírességbeszélgetés.

A hadsereg műsora:  
18.32: A kórházak kíváncsiadóműsora: 19.10: Szombat fogadása: 19.40: Beethoven: „Eroica” III. szimfónia, Arturo Toscanini vezényletével: 20.35: J. Strauss: „A denevér” c. operából részletek: 21.15: „1005”-ös postaföld: „Tetszésed szerint”, tarka műsor: 22: tánczene.

Jiddis műsor:  
19.15: Péntekesti dalok: 19.19: politikai beszámoló: 19.30: péntekesti gyertyafény: 19.45: a hét legfontosabb eseményeiről.

SZOMBAT  
7.30: Ádon olám és hanglemek: 8.30: hírek: 8.40: izraeli dalok: 9: Locatelli: Kamarazene: Marcello: Fuvola- és zongora- és korbács: Britten: Szvit: 10: Zenel találozverseny: 11.30: „A függöny felgördül”: 12.05: könnyű zene: 12.30: héber dalok kíváncsiadóműsora: 13: színház- és filmzene: 13.30: hírek: 13.45: énekdalok: 15.15: szórakoztató zene: 15.45: Bellini: „Norma” I. és II. felvonás: 17.15: könnyű zene: 18: néptáncok (párhuzamos műsor): 19.30: könnyű zene (párhuzamos műsor): 19: hírek: 19.18: népi dallamok: 20: kérdések és feleletek: 21: hírek: 21.30: Aviaszaf Barnea: Kimeret szvit: Schubert: Forralni Kivintelt: 22.30: tánczene: 23: hírességbeszélgetés: 23.10: tánczene: 24: Hettikva.

Hadsereg rádiója:  
18.32: Szombat kimenetele: 19.10: énekszámok: 19.40: néptáncok: 20: kedvelt dalok: 20.30: „Zenei kules”: 21.15: tánczene.

Jiddis műsor:  
19.15: Sávua tov: 19.19: Málave máliká műsor: 19.45: énekdalok kíváncsiadóműsora.

### Brit Ovidim Mizdákniim Bójiszraél

Idősebb Dolgozók Szövetsége

Kultúrét a ZOÁ házban

Technikai okokból a folyó hó 30-ra kitűzött kultúrétünket az „Amerikai Cionisták Háza” nagytérképben november hó 20-án, kedden este 8.30-kor tartjuk. A megváltozt jegeik változatlanul érvényben maradnak. További jegybeszerések iródnak és megbízottaink útján eszközölhetőek. A nagyszabású attrakciós és nívós műsorát kiemelkedő izraeli művészek vendégszerzése biztosítja. Helybiztosítás ajánlatos a belépőjegyekről elővételeiben gondoskodni.

### Munkakeresések:

Fémpipari üzem technikai adminisztrációjának beszerzésében és rentabilitási kalkuláció bevezetésében abszolút jártassággal bíró technikus megfelelő elhelyezkedést keres.

Gumibélyegző és gumiklisz készítő, valamint nyomdai betűszedő fix állást vállal.

Speciális likőröket készítő vegyészdoktor, az italszakmában több évtizedes gyakorlattal és szaktudással elhelyezkedne.

Szálladai adminisztrációban jártas, több nyelvet beszélő szakemberek portási állást vállalnának.

Különleges kozmetikai cikkek és illatszerek előállításában elismert vegyész megfelelő elhelyezkedést keres.

Nadrágszabásban specialista munkaerő állást keres, otthona is vállalna munkát.

Méregtelenítő főkönyvelő, iródai tisztviselő, raktárkezelő, üzleti tisztviselő állást keresnek. Konfekció-munkát vállalnának otthoni készítésre kitűnő szabó és varrónők.

Munkaadók! Segítsétek kedvű keressetek az idősebb dolgozókat!

Szövetségünk levélcíme: Tel-Aviv, POB 9045. Irodája: Allenby 2. Tel. 3201.

### A 164 sz. keresztretjvény megfajtése

Vizszintes: 1. Sobolev. — 6. Charles Munch. 22. Nuri Szaid. 26. A Matossian. 54. Rossellini. — 56. Tatarescu. 70. Irnokok. 73. E. Stettin. 79. Szubvenció. — 89. Horvátországb.

Függőleges: 1. Syngman Rhee. 2. Barbarosa. 11. Szolgaság. 15. Honoré de Balzac. 18. Gieseking. 43. Adenauer. 50. Alapötlet. 60. Danubia.

**APRO**  
ADAS - V  
SINGEE VARRÓ  
E. D. Ing. Hírszó  
Kispest-u. 12. t.  
AMERIKAI RUHA  
port, nagy választék  
Góra-utca 8.  
(Hétfő 66-nál).

**KÉP GYÖNYÖR**  
PAPLAN, alkalmi  
bátó. Csári, Rá  
ref. Váv 15. 63-  
A legjobb ajánló  
MAGYAR HANG  
nagy G i n z b u r r  
Kremer-u. 2.

SZÉNYEG vétel -  
szállítás - tisztítás  
Wallenstein, Tel-A  
II. emelet.

KÖR PEBELYPA  
55. csodó. Eidlitz  
csav Avodá, Bét  
hav szomban).

AKRATOM! Uj  
otlet, fotokép, o  
Tel-Aviv, Allenby  
III. emelet,  
(1-4, 7-9.)

RUHAZSZEKERENY  
40. emelet 3  
101. a ajtos n  
Bétek 50. - fon  
tak 10. - font  
30. - szalon  
fotokép mindenfé  
berg Tel-Aviv.

SZENEFELSZEDO  
palán, csodó,  
Ben Jehuda-u. 80

AMERIKAI RU  
szoknyák, kos  
arcsal választék,  
Krausz, Tel-Avi  
(KELI Blvd.)

SZODAVIZGYAR  
látsát keres. Jaf

AKRIDEON!  
61. emelet keres  
megjelöléssel, Tel  
Benjamin-u. 12.

Bevezetett SZAB  
szabószakkal, na  
mas Bres, nagy  
adó Hirsch, Ja  
adó 55.

AMERIKAI R  
RUHA - na  
Spieler, Tel-Avi  
(Kispest-u.)

61. emelet  
Képzett  
Képzett  
Aviv, Sáro (R  
varban) Elás.  
csal 2.)

**BESZ**  
A KAROSZ  
Ehrenbaum fű  
Gan, Arizoroff

**KOZM**  
DESZKE KOZ  
Allenby 76. I.  
Teljes arcpál  
minőségű és h  
2. - font. - V  
lók a lemond

**OKER**  
Képzett  
Képzett  
Fivér, SCHW  
PAI lakost, h  
csal 2. ár. Bac

HILLER LAS  
Nagyvárosi, ol  
akik Auschw  
után Kroneba  
reszek igazolási  
(Ruhai), Gimer  
2606 Van Horn  
póda).

1944 június 4-  
NAGYKATARA  
Nagybányára,  
Könyvek, H  
rou, végül Si  
trina) volt BA  
sek kiterjedés  
kef Juhász, C  
mel 13.

**Ke**  
**SALAMO**  
**SALAMO**  
Képzett, akik  
1954. H.  
szabó 19.  
Öket a né  
lehen-i tábor  
terítés Am  
nyújtást. CI  
mosná, 3896.  
Rogiewood, C

102/81 - ASZO  
Dorocsi után  
került bejárás  
nos igazolásra  
Má-Chajim, M

Madaposi AR  
NAGYKATARA  
64. emelet  
Igazgató: I.  
122. szám.

SZENYI MIRA  
1943-ban Borb  
Pisostvárgba  
szabószakkal  
ra, akik Wom  
jau) együtt ve  
Aviv, 8. csodó  
221.



# A magyarországi események

(Folyt. az 1. oldalról)  
Hogy ezt a tervet, amelyet méltán nevezhetünk reform tervnek, megvalósítani, feltétlenül szükséges, hogy a harc azonnal megszűnjön.  
Nagy, aki lassan és komoly hangon beszélt, hozzá tette, hogy a rend helyreállása után megkezdik a tárgyalásokat a szovjetkormányral a két nép közötti kapcsolatokról „a nemzeti függetlenség alapján”. Nagyon sajnálom, hogy annyi munkásvér ömlött fölöslegesen. Most dolgozzunk mindnyájan együtt a békés jövőért, termelő és szebb jövőért, — mondotta Nagy Imre.

## Heves harcok a Duna-hidaknál

A budapesti lázadás részletei 31 érkező jelentések arról számolnak be, hogy a leghevesebb harcok a Nemzeti Múzeum és a nyugati pályaudvar közötti szakaszon folytak. A Duna-hidakon, főként a Szabadság hídön (azelőtt Fereac József híd) és a Margit hídön heves harcok folytak a pesti oldalon védekező lázadók és a budai oldalról támadó karhatalom között.  
A lázadók többször is megtámadták a Nemzeti Múzeum épületét és felgyújtották a túzoltók megkísérelték, hogy az épületet meggyújtják, a budapesti rádió jelentése szerint azonban a múzeum leégett és az épülettel együtt elpusztultak a múzeum felbecsülhetetlen értékű képtármánya és kincsei. A túzolt

csak tegnap reggel oltották el. A rádió azt is hozzáfűzte, hogy a főváros egyéb pontjain is nagy tüzek pusztítottak, házakban és rakományokban. A túzoltóság ezeken a helyeken is tegnap reggelre lokalizálta a tüzet.  
A budapesti rádió azt is közölte, hogy a lázadók elfoglalták a Szabad Nép szerkesztőségét.  
Az épületet reggel 10-kor foglalták el és éjjelig tartották birtokukban. A lázadók lerombolták az épület egy részét és tévedésből leégették egyik társukat, akit a szerkesztőség egyik tagjával tévesztettek össze. Az épületen levő vörös csillagot összetörték és a lap mikrofonjait arra használták fel, hogy hangszórókon „lázadó híreket” közvetítsenek hallgatóságuknak.

## A lázadás a vidéken

A lázadók megrongálták a villanyvezetéseket és a villamos-sínhálózatot is. A köz

lekedés az egész városban szünetelt és az ipari üzemek be teherautókon szállították a munkásokat. Szórványos volt a vonatközlekedés is a vidék és Budapest, valamint a főváros és a külföld között is.  
A telefonhálózatot is elválták, a központi távirda épületét pedig a lázadók elfoglalták és így a főváros és az ország többi része között az egyetlen kapcsolás a rádió volt.  
Budapesten tartózkodó kirándulócsoporthoz, családtagok, azonosítók pedig az iskolák internátusai a rádióon keresztül közölték a vidéki hozzátartozókkal, hogy jól vannak.  
Egybehangzó külföldi jelentések szerint a lázadás az országnak csaknem valamennyi vidéki városára is kiterjedt. Különösen heves harcok folytak Győrött, de nem kímélték a lázadás hullámai Szegedet, Tatabányát, Salgótarján, Debrecen és Szolnokot sem. Ezeket a városokat egyébként a budapesti rádió is megemlítette.  
A fővárosban szerdán az életmiserületek zárva maradtak és a rádió többször felszólította tulajdonosaikat, valamint az állami vállalatok alkalmazottait, hogy térjenek vissza az üzletekbe és lassák el élelemmel a lakosságot. A városban nem volt kenyér és a rádió ke

## Kádár János

Kádár János, a magyar kommunista párt főtitkára most 44 éves. A felszabadulás után a budapesti rendőrség helyettes parancsnoka volt és jelentős szerepet vitt a rendőrség átszervezésében. Egyike volt azoknak, akiket 1951-ben titóizmussal vádoltak, lefektették és gyűjtőtáborban tartották, de nem állították bíróság elé. Szabadságra helyezése után, amely 1953 novemberében történt, részt vett a hazafias front munkájában, majd 1954 végén Budapest 13-ik kerületi pártszervezetének lett a titkára. A kommunista pártvezetés jóváhagyásával, amelyen Rakosi helyébe Gerő került ki párttitkárnak, Kádárt is beválasztották a titkárságba és a Poltibi-róba.

## A vonat halálragázott egy orvost

A hartúvi útkereszteződésnél a Jeruzsálem felé tartó személyvonat tegnap délután elütötte dr. Náchua Lévi 28 éves orvos által vezetett jeepet és az orvos szörnyethalt. A mellette ülő Werner Hammeschlager, Cárak kibuc tagja súlyosan megsebesült. Az orvos kocsijával útban volt Cárak kibuc felé, hogy ott beteginspekciót végezzen és ügylősszik, hogy nem vette észre a közeledő vonatot, amely kétszáz méterre vonszolta a jeepet.

## Szabadlábrahelyezték az UNO-tisztet

A külügyminisztérium szóvivője tegnap este közölte, hogy tegnap szabadlábra helyezték Maxim Caillot-ot, az UNO jeruzsálemi főnádiszállásának belga őret, aki autójával halálra gázolt egy kislányt. A szóvivő szerint az izraeli hatóságok „elfogadható biztosítékokat” kaptak.

## „MILPAG”

EGYÉNI KÁRTÉRITÉSEK NEMTORSZÁGTOÁL.  
Töröltek, amely nemtorsiági, lengyelországi, romániai, bulgáriai, magyarországi, oroszországi és csehszlovákiai zsidóknak a német kártérítési törvény alapján való egyéni kártérítési ügyeivel foglalkozik.  
Tel-Aviv, Gordon-utca 4. sz. alá költözött.  
Felfogadás: 9-12, 4-7.

resztül megigérték a lakosságnak, hogy esütőrtökön vidékről szállítanak fel kenyert.

## Az áldozatok száma

A magyar rádió nem közölte az áldozatok számát, a vérengzés méreteire jellemző azonban, hogy egész nap közölte a felhívásokat a gyógyszerárakhoz, álljanak mindenkinél a rendelkezésére, aki kötszerért fordul hozzájuk. A mentőállomások jelentéseit ismertette, a rádióbemondó szerdán éjjel 1 órakor közölte, hogy a betegszállító kocsi nem bizonyult elegendőnek és a mentők teherautókon szállították a sebesülteket a nyugodtabb helyeken lévő kórházakba, közöttük a MÁV kórházba is. A rádió felszólítást intézett a lakos

## Budapesti üdvözlő Kádár kinevezését

A budapesti rádió jelentése szerint a lakosság örömmel fogadta a kommunista párt élén történt változásokat és az emberek összecsókolóztak az utcán.  
Az élet egyébként lassan-lassan rendez kerékvágásba tér vissza — közölte a rádió bemondója — és bár a lakosságot figyelmeztették, hogy legyen óvatos és csak legszükségesebb ügyeinek rendezésére menjen ki az utcákra, Budapest utcái zsúfolva vannak. A pékségek is megkezdtek a munkát és a tej elosztásáról is gondoskodnak. A burgonya tartalékok három hónapra elegendőek és nem kell tartani attól, hogy hiány lesz a lakosság ellátásában.  
A távirforgalom beföldön és külfölddel is helyreállt, bár az országban egyelőre csak a kormány és a kommunista párt veheti a távirót igénybe. A rádió megfogalmazta a hirt, hogy a központi távirdat a lázadók szerdán elfoglalták volna. A zavargók támadást kíséreltek meg az épület ellen, de visszaverték őket.  
Izrael magyarországi követsége tegnap kapcsolatba lépett a külügyminisztériummal és közölte, hogy a

## Sepilov a budapesti eseményekről

Moszkva, (Reuter). — Sepilov szovjet külügyminiszter az orosz fővárosban tartózkodó belga újságíróknak beszélt a magyar eseményekről. Nagyon veszedelmes mozgalom indult meg Magyarországon. „Különböző okokból nagy keserűség támadt a lakosság körében.  
Gazdasági nehézségek vannak, az adminisztráció bürokratikus és a nép demo

# Új választási törvény Lengyelországban

Az orosz csapatok visszatértek támaszpontjaikra

Varsó, (Reuter). Hivatalosan közlik, hogy a december 16-ikára kitűzött választásokat január 20-ikára elhatározták.

Varsóban egyébként teljesen helyreállt a rend és az élet normális kerékvágásába tért vissza. A szerdai zavargások után Gomulka rádióban felszólította a lakosságot, hogy szüntesse be a rendbontásokat és kezdje meg a termelő munkát. A külvárosokból közbem teherautóknak sokszáz munkás érkezett a zavargások színhelyére, hogy segítsen a karhatalomnak a

rend helyreállításában. A kommunista párt köszönetet mondott a munkásoknak.

A szerdán elmozdított öt miniszter helyébe újakat neveztek ki. Teodus Gada, Stefan Jadrisovsky, Francis Juvivirk-Vitold, Sztanislaw Lapot és Evgenius Sztachinsky kapták meg a megüresült pozíciókat. A hivatalos közlemény szerint az új kinevezések a decentralizálás és demokratizálás érdekében történtek.

A Szejm új választási törvényt fogadott el, amely lehetővé teszi, hogy egy mandátumra több jelöltet is állítsanak. A választások titkosak lesznek és minden képviselő 60 ezer választót képvisel. A képviselőket abszolút többséggel választják meg.

Roman Zambrovsky állam ellenőrzési minisztert menesztették és Cirkankievs miniszterelnök bejelentette, hogy nem

sághoz, hogy adjanak vért a sebesülteknek.  
Minthogy hivatalos forrásból nem közzétették az áldozatok számát, különböző híresztelések kerültek forgalomba. Egyesek 200-ra, mások 350-re teszik a halottak számát, egyes források pedig már 400 halottról tudnak.  
A bécsi vonat

A Magyarország és Ausztria közötti határ szerdán nyitva volt és egy vonat érkezett Budapestre Bécsbe. Az utasok között három magyarországi volt, akiket az újságírók azonnal körülvettek és felvilágosításokat kértek tőlük. Az érkezők azonban nem tudtak érdemben felvilágosításokat adni, bár elmondották, hogy vonatok sokat állt Budapest elővárosában és egész nap hallották a lövöldözéseket, de a harcokból semmit sem láttak.

## Még mindig tart a zavargás

Budapest, (Reuter). — A budapesti rádió tegnap este 7 óra 30 percek között, hogy „fegyveres zavargók” még mindig nyugtalanítják a fővárost. Budapest kiföldön pontjain a tüntetők megtámadták járőrelőket. A kijárási tilalmat meghosszabbították és este 6-tól reggel 9-ig van érvényben.  
A rádió közölte az igazságügyminiszter közleményét, amely cáfolja azokat a híreszteléseket, hogy egyes elfogott lázadókat ki végeztek volna. „Az elfogottakat nem állították sem statáriális, sem rögtönítelő, sem rendes bíróság elé, követezképpen nem is végezheték ki őket.”

London, (Reuter). — Az angol külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy Anglia budapesti követségének épülete a szerdai utcai harcok során megsérült. A követséget egy szovjet tank gépfegyverének golyói érték. Sebesülés nem történt. Anglia tiltakozni fog az incidens miatt a magyar kormánytól.  
Még mindig tart a zavargás

Budapest, (Reuter). — A budapesti rádió tegnap este 7 óra 30 percek között, hogy „fegyveres zavargók” még mindig nyugtalanítják a fővárost. Budapest kiföldön pontjain a tüntetők megtámadták járőrelőket. A kijárási tilalmat meghosszabbították és este 6-tól reggel 9-ig van érvényben.  
A rádió közölte az igazságügyminiszter közleményét, amely cáfolja azokat a híreszteléseket, hogy egyes elfogott lázadókat ki végeztek volna. „Az elfogottakat nem állították sem statáriális, sem rögtönítelő, sem rendes bíróság elé, követezképpen nem is végezheték ki őket.”

Rabat, (AFP). A marokkói külügyminisztérium meg erősítette azt a hirt, hogy a marokkói kormány elrendelte párisi nagykövetség visszahívását. A szultán tegnap reggel tanácskozással folytatott Mulaj Hasszan trónörökösrel és Ahmed Balafraj külügyminiszterrel.  
Marokkói katonák Meknesben rálótek egy francia rendőrszakra. Négy rendőr meghalt és a többiek megsebesültek.  
Tunizban kétnapos vér-fürdő után esend volt, de a miniszterelnök közölte, hogy az algéri határon harcok folynak tuniszi és francia csapatok között. Pierre Labosse, Franciaország tuniszi nagykövete tanácskozással céljából Párisba utazott.  
Tegnap egyébként Algírban rendkívül erős rendőrszakra vette körül azt a villát, amelyben az öt algéri terrorista vezért fogvatartják. Párisból további rendőrségi különítmények ér

### Budapesti zsidóházak, összes gettó, KZ-lágerek, munkaszolgálatosok

romániai, jugoszláviai és csehszlovákiai üldözöttek, kár-, özvegyi és kártérítési igényeit jelentse be  
a MAGYAR KÖLCSÖNPÉNZTÁR-nál,  
T. A., Allenby 120 (Bank Union helyiségében).  
Irodai órák: d. e. 9-11-ig, 1-4-ig, d. u. 3-5-ig. Tel.: 67721.  
Nálunk jelentkező munkaszolgálatosok bajtársai címének felkutatását - bő cimanyagunkból - vállaljuk.

### MAGYAR KÜLKERESKEDELMI KIRENDELTSÉG

Tel-Aviv, Rothschild Blvd. 33. sz. a, telefon 67817  
VEZETŐJE: SZENDRŐ LÁSZLÓ,  
Fogadóórak: d. e. 9-12, d. u. 3-5.  
Államközi külkereskedelmi ügyekben csak ez a kirendeltség illetékes (nem a magyar követség).

### Maximálják a paradicsom, burgonya és banán árát

Szapir ipar- és kereskedelmi miniszter a kereskedelmi kamarák közgyűlésén felszólalva kemény intézkedéseket helyezett kilátásba a drágulás ellen. A kormányt meglepte a zöldségárak emelkedése, ami a drágasági index legutóbbi emelkedésében 9 pontot tett ki és ezért elhatározták a zöldségárak azonnali leszállítását. A miniszter elmondta, hogy 60 ezer új olé érkezése természetesen növeli az inflációs veszélyt, különösképpen a drága új fegyvereket teljes összegben kell kifizetni. A kivétel azon hogy a piacon elegendő ban emelkedést mutat és a mennyiségű árú van.  
kormány nem gondol a valuta értékcsökkenésére.  
Hoofien a Nemzeti Bank igazgatója bejelentette, hogy az infláció leküzdése érdekében a hitelkeretet továbbra sem fogják kibővíteni. A kereskedelmi kamarák előke, Kahane megnyitó beszédeben a kereskedelem „nehéz évről” beszélt.  
A kormány a burgonya árát 160 prutában, a legjobb minőségű paradicsomét 250 prutában, a banán árát 600 prutában állapította meg. Az iparügyi minisztérium hangsúlyozza, hogy a piacon elegendő mennyiségű árú van.

### Összetűzések francia és tuniszi katonaság között

Az Arab Liga Franciaország diplomáciai bojkottjáról tárgyal  
Rabat, (AFP). A marokkói külügyminisztérium meg erősítette azt a hirt, hogy a marokkói kormány elrendelte párisi nagykövetség visszahívását. A szultán tegnap reggel tanácskozással folytatott Mulaj Hasszan trónörökösrel és Ahmed Balafraj külügyminiszterrel.  
Marokkói katonák Meknesben rálótek egy francia rendőrszakra. Négy rendőr meghalt és a többiek megsebesültek.  
Tunizban kétnapos vér-fürdő után esend volt, de a miniszterelnök közölte, hogy az algéri határon harcok folynak tuniszi és francia csapatok között. Pierre Labosse, Franciaország tuniszi nagykövete tanácskozással céljából Párisba utazott.  
Tegnap egyébként Algírban rendkívül erős rendőrszakra vette körül azt a villát, amelyben az öt algéri terrorista vezért fogvatartják. Párisból további rendőrségi különítmények ér

### Moszkva hangja

Moszkva, (Reuter). — A moszkvai rádió tegnap reggel először adott hirt a magyarországi eseményekről és közölte, hogy „a szovjet csapatok segítségével elfojtották az ellenforradalmi lázadást.”  
A külügyminisztérium bizottsági  
Golda Meír  
ter a Bét Bre  
tartott beszéd  
lyozta hogy Iz  
g helyzete a  
ság után lény  
bodott. Nem  
csnyelnünk a  
Sziria és Jord  
besített közös  
nancsnokságot  
Ezekben a  
szon kell áll  
eshetőségre.  
Fermészetes j  
az ország lako  
zombos ezek  
nyekkel szem  
akkor örömm  
meg, hogy sen  
báik nem m  
lel. Biztos m  
hogy a zsidó

### Kaspi és Tamir összetűzése Amosz Ben Gurion perében

A telavivi törvényszék tegnap folytatódott Elijahu Spektor telavivi importörnek taukihalgatása Amosz Ben Gurion helyettes rendőrpárcsnoknak a Surát Hámitnadvim ellen indított rágalmozási perében. Spektor elmondta, hogy mind két fél ügyvédjei felkérték a tanuskodásra, de ezt elinté megtagadta. Később azonban aláírt egy nyilatkozatot Amosz Ben Gurion javára és ugyanakkor beleegyezett, hogy a Surát Hámitnadvim tanujaként jelenjen meg a bíróság előtt.  
A tárgyalás során kölcsönös sértetessé fajuló vitára került sor Kaspi és Tamir, a két fél ügyvédje között. Spektor tanu azt vallotta, hogy az Amosz Ben Gurion javára aláírt nyilatkozatán utólag javítást sokat hajtottak végre.

E Tel-Aviv, 1  
(אוי קרט)  
דן כשרה תהווה  
האחראי: דרר ימי  
היא רח הונג 11  
XXXIX. évfolyam  
Főszerkesztő: Dr.  
A szerkesztésért  
SCHON DEZSO  
Chudas Ltd., Tel-  
(voit Schlesinger)

### Goldmine

Ujabb irák  
Az egyre les  
mint ujabb irák  
pontosítása Izra  
letik. A Nasser-  
megalakulása ug  
tozik. Tegnap tö  
keleti problémá  
Jordán nem nézh  
Jordán határai  
hoz, hogy önkén  
sák a fegyversz  
quot. A kormány  
intézkedéseket, i  
A kormány meg  
legutóssabban  
Jeruzsálem,  
előtti miniszter  
leményeivel fog  
rúnek hétfőn a  
Nyugati forr  
rá, hogy Iráknak  
mondóért folyó k  
Azáltal, hogy A  
át a hatalmat,  
ésapatmozdulat  
Irak Jordánia s  
kében tartja fer  
niért kiűző két  
katonai lépések  
lépést Egyiptom  
Ennek a he  
mány mai foto  
Az izraeli ár  
hallgatáson jelen  
skivel másfél ór  
szketési problé  
szerint, arról ig  
közvetleni érde  
Ujabb i  
esapatm  
Nyugati hirt  
zöttek tegnap  
izraeli csapatgy  
középső és dél  
transzjordán ha  
áramlanak. Ny  
körök feltételez  
H3 jelzésű állon  
sz olajvezeték  
szak, eddig egy  
centráltak, eze  
jelentős számú  
pánélosokat. A  
pokban hosszú  
vojakat figyel  
melyek Bagdad  
jordan határ ir  
tek. Egy má  
serdint Nuri  
terelnök látó  
transzjordán h  
koncentrált ir  
nál és megbes  
tott az iraki  
wékkal is.  
A külgy  
bizottsági  
Golda Meír  
ter a Bét Bre  
tartott beszéd  
lyozta hogy Iz  
g helyzete a  
ság után lény  
bodott. Nem  
csnyelnünk a  
Sziria és Jord  
besített közös  
nancsnokságot  
Ezekben a  
szon kell áll  
eshetőségre.  
Fermészetes j  
az ország lako  
zombos ezek  
nyekkel szem  
akkor örömm  
meg, hogy sen  
báik nem m  
lel. Biztos m  
hogy a zsidó